

ARMAMENTUL
an . . . 94 Cor.
an . . . 12 "
an . . . 2 "
de Duminecă
an . . . 4 Cor.
România și :
an . . . 10 Cor.
zi pentru Ro-
străinătate pe
40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Împăratul la manevre.

Pe cerul împăinjenit de paloarea înce-
pând de toamnă, pe un întins presărat
de flori, miriști și prăvălișuri ușoare, din-
de Dunăre, în împrejurimea orașului
Timișoara, roiesc cete dese de soldați, apar
masse compacte cu pasul greu, trec să-
stoluri de călăreți cu svonuri de tro-
indepărtate învăluți în nouri de colb,
se deslușesc pe drumuri coloanele lungi de
călăreți înfiorând cu uruiul înfundat al
armelor grele. Se desfac încet cete de
călăreți se împart în fășii înguste, se pierd
în văi, se adâncesc prin văi, se reslă-
părinte miriști și tufișuri, se îndepăr-
tă în zare, pierzându-se ca gene albastre
de mușchi dealurilor. Pe cuprinsul ce
se vede privirea cu întinsurile sale nemă-
te, răsar crainici iuți ca vântul, străful-
pretutindeni sclipiri de spadă, apar
răslețe și dispar ca nălucile iarăș pe
în ascunzișuri. De după culmi s'apropie
călăreți de puști, străbate adânc bubuitul
de tunuri. Svonul de bătaie se apropie, se
pe rând pâlcuri dese de soldați, ră-
se apoi treptat și roind în alergări
bucurești la răstimpuri scurte. Văile fierb
bătăia neodihnită a puștilor. Vin în sbor
năpraznic pâlcuri de călăreți și cad năpraznic
pe rădina în coastele roiuilor de pede-
ncepe un țipet prelung de goarne,
chemări agitate de îmbăbătare și pe
semnale limpezi de încetare. Generali

cu fețe brăzdate de rigoarea vieții trăite
în disciplină de fier, grăbesc călare în flu-
turarea marțială a penelor de pe coif,
să ducă solia destoiniciei dovedite de
trupe supremului domn al războiului și al
păcii.

Inconjurat de strălucita suită a genera-
lilor săi și a atașajilor străini, Majestatea
Sa împăratul Francisc Iosif Intâiul, a venit
la Vesprim să-și vadă pentru cea din urmă
oară armata.

O veste a străbătut în țară, o veste ne-
așteptată, ce trezește în sufletele milioanelor
Sale de credincioși sentimente de du-
ioșie. Împăratul își va lua rămas bun dela
armată, căci bătrânețele înaintate nu-l mai
iartă să se supuie ostenelelor împreunate
cu manevrele și parăzile militare. De azi
încolo povara purtării de grijă va trece pe
umerii mai tineri ai moștenitorului de tron,
Alteța Sa Regală Francisc Ferdinand.

Un veac de om cât a condus destinele
împărăției, armata i-a fost sprijinul cel mai
puternic, prin vijeliile câte au scurmat țara
ea singură a stat totdeauna neclintită în
supunerea ei, străbătând primejdii, aducând
jertfe uriașe de vieți și sporind mărirea co-
roanei Sale străvechi. Chiar suferind înfrân-
geri prăpăstioase ea a stăruit mereu în vir-
tuțile ei militare.

Azi armata împărătească, răsărită din col-
bul atâtor lupte, prin proporțiile, disciplina,
vârtașurile militare și armamentul ei a ajuns
pintre cele de frunte, întrând cu mândrie

în șirul armatelor mari din Europa. Ea pri-
vește îndrăzneț în față viitorul ca o puternică
sentinelă a păcii universale. Azi bătrânul ei
părinte, Majestatea Sa Împăratul, își poate
lua rămas bun dela ea cu inima împăcată.
Viitorul dinastiei se razimă de un zid pu-
ternic.

O sută douăzeci de mii de soldați sunt
concentrați la Vesprim. Împăratul inconjurat
de statul major, de arhiduci și de atașajii
puterilor străine, între cari până și din sta-
tele Americii de Sud, va asista până în
sfârșit la grandioasa desfășurare a mane-
vrelor. Supremul comandant, care va con-
duce personal până la sfârșit manevrele e
moștenitorul de tron Francisc Ferdinand.
De încheiere va urma o uriașă defilare în-
aintea Majestății Sale. Mii de soldați vor
frământa cu pași iuți și îndesați pământul,
din privirile lor vor scăpăra scânteii de mân-
drie și bărbăție, iar în genele cărunte ale
bătrânului domnitor va tremură o lacrimă
de duioșie, lacrima părerii de rău după sin-
gura Lui mângăiere... Și va rosti atunci,
răspicat și scurt, dupăcum i-a fost vorba în
toată viața, cuvântul de bun rămas. — Așa
spune vestea și vestea s'a răspândit din
preajma Majestății Sale.

Poate în inima nici unuia dintre popoa-
rele împărăției habsburgice vestea aceasta
nu va trezi mai multă duioșie decât în
inima plină de alipire și iubire a poporului
românesc. Mai trăiesc încă un rând-două
de oameni, cari L-au văzut pe Majestatea

FOIȚA ZIARULUI "TRIBUNA".

Edmondo Di Amicis.

I N I M A.

Coșarul.

Marti, 1 Noembrie.

Am fost la Secțiunea Fetei, alături de
noastră, ca să duc profesoarei Silvia po-
cu băiatul padovan pe care voia să o
i. Acolo sunt șapte sute de fete! Când
eu, tocmai începuseră să iasă, toate
le vacanța ce se da pentru Toți sfinții și
Ziua Morților, și iată ce lucru frumos am
n fața porții școlii, de cealaltă parte a
un coșar mic, cu fața neagră de funin-
sacul de unelte alături, stă cu un braț
de zid, cu fruntea pusă pe braț și plân-
sughițuri. Două trei fete de școală se
de el și-l întreabă :

— Ai? de ce plângi?
— Nu răspunse și plângea mereu.
— De ce plângi? îl întreabă iar fetele.
— El își ridică fața de pe braț, — o față
— și povesti plângând mereu, că fusese
multe case de măturase coșurile, că că-
na liră și cincizeci de centesimi pe care
se din cauza buzunarului care se descu-
și arată descusătura — și că nu îndră-
se întoarce acasă fără bani.
— Bate stăpânul, zise suspinând și-și puse
capul pe braț, ca un desperat.

Fetele se uitau lung la el. În timpul acela se
adunaseră alte fete, mari și mici, sărace și bine
îmbrăcate, cu ghiozdanele la subțioară, și una
mai mare, care avea o pană albastră la pălărie,
scoase din buzunar 10 bani, și zise:

— N'am decât 10 centesimi; să facem o co-
lectă.

— Am și eu 10 centesimi, zise una îmbră-
cată în roșu, dar o să găsim noi o liră și cincizeci!

Și atunci începură să se strige:
— Amalia! — Luigia! — Annina! — cincizeci centesimi! — Care aveți bani! — Dați câte ceva!

Multe din ele aveau bani pentru caiete sau flori,
dar îi dădură; altele mai mici dădură câte 3 cen-
tesimi; cea cu pană albastră strângea banii so-
cotindu-i:

— Patruzeci, cincizeci, șaptezeci și cincizeci!

Dar nu ajungea. Dar veni una mai mare decât
toate, că părea o profesoară, și dete 50 cen-
tesimi și toate o laudară. Mai lipseau 25 cen-
tesimi.

— Acum or să vie cele d'a patra, zise o fată,
ele au bani.

Cele d'a patra veni și gologanii ploau.
Toate se grămădeau și eră frumos de văzut acel
bici coșar în mijlocul rochițelor de toate fețele,
între atâtea pene, panglici, bucle. Suma de una
liră și cincizeci se complectase, dar banii se strân-
geau mereu. Cele mai mici, cari nu aveau bani,
își făceau loc printre cele mari și dădeau buche-
țele lor de flori, așa numai ca să dea ceva.

Deodată, apare portăreasa strigând:

— Doamna Directoare!

Fetele o răpuseră la fugă, ca un stol de paseri
și atunci văzui pe coșar singur în mijlocul stră-
zi cum își ștergea lacrimile, cu mâinile pline de
bani, iar în fiecare gură a hainei, în buzunare,
pe pălărie o sumedenie de buchețele de flori, ba
chiar și pe jos, la picioarele sale, erau flori.

Ziua morților.

Miercuri, 2 Noembrie.

Ziua aceasta este destinată morților. Știi tu,
Enrico la cari morți ar trebui să vă gândiți astăzi,
voi copiii? La aceia cari au murit pentru voi,
pentru copii. Câți au murit și câți vor mai muri
încă pentru copii! Te-ai gândit vre-odată la pă-
rinții cari își prăpădesc viața muncind, la mamele
cari s'au coborât în mormânt mai înainte de vreme,
istovite de lipsurile la cari se condamnau singure
pentru a-și putea crește copii? Știi tu câți băr-
bați și-au înfipt un cuțit în inimă desperați că-și
vedeau copii în mizerie, și câte femei s'au dat
pe apă, sau au murit de durere, sau au nebulit
pentru că au pierdut un fiu? Gândește-te la toți
morții aceia, Enrico. Gândește-te la profesoarele
cari au murit tinere, doborâte de ostenele școlii;
gândește-te la doctorii cari au murit de boli
molipsitoare pentru că au avut curajul să caute
pe copii bolnavi, gândește-te la toți aceia cari în
naufragii, în incendii, în foamete, în momente de
pericol suprem, dădură copiilor ultima bucată de
pâine, ultima scândură de scăpare, ultima funie
pentru a scăpa de flăcări, și au murit mulțamiți
de sacrificiul ce-l făceau, scipând viața unui
inocent.

Morții aceștia, Enrico, nu se pot număra; fie-
care cimiter închide sute de aceste sfinte ființe,

Sa în tinerețe, pe vremea grelelor răboaie din zorile domniei Sale. Iși vor aduce cu înfiorare aminte de acele vremuri pline de vijelii, când prin vitejia lor au sporit c'o rază de mărire strălucirea coroanei Lui. Și de atunci și până azi românii sunt un element de frunte în armată, cărora împăratul le poartă o deosebită grijă și cari prin vrednicia lor au stors odată lacrimi de recunoștință.

Ne cuprind sentimente de duioșie privind-l pe Cel ce se duce, cu părul albit de greul vremilor și cu sufletul plin de grija popoarelor Sale. Inchipuirea ne zugrăvește o culme senină ce se pleacă încet în ceața amurgului...

Conferința partidului național slovac organizat. Partidul național slovacesc a ținut ieri în Budapesta, în localitățile clubului deputaților naționaliști o conferință spre a lua hotărârile pentru luptele politice pentru votul universal. Sedința a fost prezidată de deputatul Szkicsak. Au luat parte, scrie »Lupta«, aproape 300 de țărani slovaci veniți din diferite ținuturi (membri de încredere ai fiecărui ținut) în frunte cu deputații naționaliști slovaci Matei M. Bella, Fr. Szkicsak și M. Hodza. De față erau toți studenții universitari slovaci, reprezentanții presei lor, Dušan Porubsky red. la »Slov. Tizdenik«, avocatul slovac Dr. Medveczky, și un număr considerabil de preoți și învățători. Conferința a durat cinci ore și jumătate. S'a discutat mai ales lupta ce vor duce deputații paralel cu poporul, pentru votul universal, egal și secret, apoi despre sfera de activitate a membrilor de încredere și organizarea rezistenței în contra șovinismului unguresc. Seara tinerimea universitară a aranjat o reprezentație teatrală cu concursul mai multor d-șoare slovace. Au luat parte și vreo 20 de studenți români. Ei au fost primiți cu strigătul »nazdar rumuni«. După reprezentație a urmat dans și masă comună. S'au rostit discursuri însuflețite și s'au cântat imnul slovacesc și cel românesc.

Partidul »popular« contra fuziunii. Cu prilejul unei agape a partidului catolic, numit »popular«, șefii lui abatele Molnár, episcopul Prohászka și deputatul Rakovszky István s'au rostit *contra* fuziunii cu celelalte partide coalizate.

Contele Tisza István contra băncii naționale ungare. În adunarea de toamnă a congregațiunii comitatului Bihar contele Tisza, fost prim-ministru s'a rostit *contra* înființării băncii naționale ungare. Înființarea ei ar fi slăbirea economică a țării deci a independenței ei, tocmai de cei ce doresc întărirea ei. O țară lipsită de capitaliști, cum e țara noastră câștigă alăturându-se unei țări bogate ca Austria. Prin banca ungară țara noastră ar pierde sprijinul capitalurilor austriace pentru întărirea ei economică. Prin înființarea ei, etalonul s'ar ridica scumpind ceditul, căci aurul nostru ar curge în străinătate. Propune să se respingă rescriptul comitatului Bacica pentru înființarea băncii ungare.

Deputatul *Farkasházy* polemizând cu contele Tisza îi răspunde, că oțară săracă trebuie să se alăture uneia bogate.

Contele *Tisza* îi răspunde, că este numai chestie dacă un sărac isbutește să găsească un asociat bogat. Cred că și dta ai primi, dacă banca Rotschild ți ar oferi să i-te asociezi la operațiile ei financiare, faptul că dispui de capitaluri mai mici nu te-ar oprî să primești ofertul. (Răsete și aplauze). Cât privește compromisul economic cu Austria, de ce un om de stat atât de eminent ca dl Wekerle a trebuit să facă un compromis atât de mișerabil? Pentru că a vrut să stoarcă aparența neatârării economice. Pentru a dobândi cuvântul de »convenție« în loc de »confederație vamală«, a trebuit să aruncăm multe milioane.

Contele Tisza a fost aplaudat și adunarea a primit propunerea sa de a nu adresa camerei cererea pentru banca ungară.

Conferința interparlamentară de la Berlin. Ieri 16 l. c. la orele 10 înainte de prânz comitetul de pregătire al conferinței interparlamentare a ținut sub prezidenția membrului austriac E. V. Plener o întrunire în sala de ședințe a Reichstagului german. Președintele comitetului german *Eickhoff* a comunicat comitetului de pregătire că delegații croați au cerut să fie invitați și primiți ca un grup deosebit la conferință. *Eickhoff* spune că a refuzat cererea croaților deoarece Croația este o parte constitutivă a Ungariei. Delegații croați deci nu pot lua parte la conferință decât intrând în grupul ungar. Spune că delegații croați primind acest răspuns i-au adresat o scrisoare *atacând pe unguri*.

Contele Albert Apponyi a rostit aici arătând situația de drept constituțional în cadrul Ungariei și spunând că croații în trecut reprezentați în grup deosebit, tele *Plener* aprobă vederile contelui.

Conferința a hotărât deci în sensul lui *Eickhoff* încât în realitate croații, reprezentanții unei camere deosebite, pot lua parte ca grup deosebit la coal

Insinuările trădătorilor

Cunoscutul trădător și cățel făcnic sluj ori-cărui guvern unguresc orghe *Alexics* publică în »Pester« scrisoare deschisă, către Björn Björnson. Scopul scrisorii sale »lămuri« (și el mă rog!) pe Björnson asupra situației românilor în statul dresându-i la sfârșit smerita rugare, rele bard al nordului să încete de atacă pe unguri pentru asuprirea români, căci interesul românilor este ca să fie puternică pentru ca ungurii să preună cu românii să poată ține pe voiului slav, de care sunt înconjurați.

Reproducem aici un rezumat al scrisorii lui *Alexics* pentru ca cititorii noștri să poată convinge de gradul de depravare morală, la care să poate coborî un om de trădător.

Iată ce spune *Alexics*:

Ca orice membru cult (mă rog!) al Europei (citește: semite) am fost și eu admirator sincer al Dr. Nu mă îndoieste că de cari vă călăuziți sunt nobile și desigur. Ați arătat mai ales interes pentru poporul românesc și în rindul al doilea pentru țara românească din țara noastră, căreia îi dăruiați eu. Găsiți că aceste popoare sunt asuprite și răncat în fața Europei anume asupra țării noastre. M'am gândit asupra acestui lucru și am prins-o impresionabilitate exagerată și de-a da crezare unor persoane preocupate sugarat gândirea lor particularistă. Din pentru patria mea (!) mai ales și pentru meu românesc, nu mă pot reținea să vă datoria de a vă lămuri.

De sigur sunt diferențe între neamurile țării asta. Dar pentru asta nu trebuie să tot poporul unguresc la stălipul infamității

cari, dacă s'ar putea ridica din groapă ar spune numele unui copil, căruia bucuroși au sacrificat plăcerile tinereții lor, pacea bătrâneții lor, dragostea, inteligența, viața lor: mame în vârstă de 20 de ani, bărbați în floarea vieții, bătrâni de câte optzeci de ani, tineri — martiri eroi și necunoscuți — atâtea și atâtea, că nu sunt atâtea flori pe pământ, câte ar trebui să depunem pe mormintele lor. Vezi, cât sunteți de iubiți, voi copiii! Gândește-te azi la morții aceia, și vei fi mai bun și mai iubitor cu acei cari te iubesc și cari se ostenesc pentru tine, dragul meu copil fericit, care în ziua morților, nu ai să plângi pe nici unul de al tăi. *Mama ta.*

Amicul meu Garrone.

Vineri, 4 Noemvrie.

Numai două zile am avut vacanție, și mi-se pare un veac de când nu am văzut pe Garrone. Cu cât îl cunosc mai bine, cu atât îl iubesc mai mult și tot așa și ceilalți băieți îl iubesc, doar aceia cari fac pe grozavii nu, căci cu el nu se glumește. Ori de-câte-ori unul mai mare ridică mâna la unul mai mic, cel mic strigă: — Garrone! — și cel mare se astâmpără.

Tatăl său este mașinist la tren, iar el a venit târziu la școală pentru că a fost bolnav doi ani. În toată clasa el este cel mai nalt și cel mai puternic, cu o mână ridică o bancă; mănâncă mereu și este foarte bun. Ori-ce i se cere, împrumută și dă: creionul, guma, hârtia, briceagul. În școală nu râde, nici nu vorbește: stă nemișcat în bancă, care este prea strâmtă pentru el, cu spatele încovoiat, cu capul între umeri, și când mă uit la el, îmi zimbește numai cu ochii, par'că mi-ar zice: Suntem prieteni, Enrico. Dar e de răs cum este îmbrăcat: așa gros cum este el, are haina, pantalonii, mânecile prea scurte și prea strâmte, pălăria nu-i stă în cap, ghetetele groase și o cravată răsucită ca o sfoară.

Dragul de el, este destul să-l privești în față, ca să-ți placă! Toți cei mici ar vrea să fie alături de banca lui. Știe foarte bine aritmetica. Iși ține cărțile legate cu chingă de piele roșie. Are un briceag cu mânerul de sifid, pe care l-a găsit anul trecut în Piazza d'Armi, și într-o zi s'a tăiat la un deget până la os, dar nimeni în școală nu a băgat de seamă, iar acasă nu a spus nimic, ca să nu sperie pe părinți. Ori ce glumă i-se face, nu se supără, dar dacă vre-unul îi zice: — Nu ie adevărat — când el afirmă ceva,

atunci ochii îi aruncă foc și dă cu bancă, să o spargă. Sâmbăta trecută, a căsărit o bancă de cincisprezece centesimi unuia din prima inferioară, și o gea în mijlocul străzii că-și pierduse nu putea să-și cumpere un caiet. Acum de opt zile la o scrisoare de opt pagini pe margine, ce vrea să o dea de ziua lui care este naltă și groasă ca el, și simpatosul se uită mereu la el și ori de câte ori trece pe lângă el îl bate pe umeri. Eu sunt foarte mulțumit când îi strâng mâna mare, de pare mâna unui bărbat. Sunt sigur că și-ar da viața pentru a scăpa din noi și că s'ar lăsa să-l omoare pentru ne aperse, i-se vede în ochi, și cu toate că se ceartă când vorbește, se vede că vine din inima lui bună.

Cărbunarul și boierul.

Luni, 7 Noemvrie.

Sunt sigur că Garrone nu ar fi fost așa de înalt și de puternic dacă nu ar fi fost să zică vorba ce Carlo Nobis zise ieri seara la neață lui Betti. Carlo Nobis este foarte înalt, pentru că tatăl său este un boier mare: înalt, cu barba neagră, foarte serios, și aproape în fiecare zi cu fiul său la școală.

Sanatorul și hidroterapia

Doctorul RÁCZ ÖDÖN

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca nr. 7.

Telefon 639.

Deschis în decursul anului întreg pentru bolnavi interni și externi.

Băi electrice. Hidroterapie, tratament electric, băi de carbon, de etină și minerale. Tratament cu aer cald, dulpuri de aburi, cură de nămol de Pöstyén. Băi de nămol de Franzbad, cu nămol original. Impachetări cu nămol. Inhalatuni. Masaje cu vibrații. Cură de slăbire și îngrășare. Să recomandă la: nervositate, istovire de orice fel, afecțiuni de stomac, intestine, iolmă, plămâni și organele respirării, la reumă articulară și musculară. Rezultate excelente.

Supravegherea permanentă medicală; prețuri mici. PENSIUNE (locuință și alimentare) pe zi 3—5.

Cu plăcere ofere prospecte și lămuriri.

Dr. RÁCZ ÖDÖN

= proprietarul și conducătorul institutului

Curierul din Sinaia.

Un colț sălbatec în rățacirea munților stâncoși, o vale pitorească încinsă în briul pădurilor virgine tănuind sbordănicile Prahovei capricioase și a Peleşului neastâmpărat — odinioară aci eră locul fermecat unde creștea steluța albă în fruntea stâncilor necălcate de picior omenesc. Cuib de vulturi și adăpost de fiare, părticica aceasta de pământ păstra neatinsă lumea misterelor poesiei naturii până mai acum câteva sute de ani când cu cel dintâiu dangăt e unei tălângi ce răsbise în părțile locului prin minunea doinitului unui păstor îndrăneț se trezi dorul pustnicilor în căutarea păcii. Mai apoi aci fu locul de scutire al celor fugăriți de hoardele barbare ce-și întemeiară cel dintâiu lăcaș adăpostitor.

Și au trecut ani și ani până într'o bună zi când inspirația unei muse măestre a trezit luarea aminte a unui popor întreg. Și colțul sălbatec și valea liniștită prin grația unui gest regal, ca prin minunea unei magii, s'a schimbat astăzi într'un loc ales, hărăzit prin întărite puteri a slujii drept pitorească loc de odihnă celor osteniți de greul treburilor dirigătorești. În preajma somptuosității Castelelor Regale, mâna și munca omului a crestat relieful ce-au dat străluciri prețioase lutului brut, sălbătăciunii impunătoare, creând astfel un mosaic ciudat și admirabil, Sinaia, parcul României.

În frunte cu familia regală, și corpul diplomatic, tot ce are capitala României mai deosebit trebuie să-și facă formala apariție în Sinaia. E chestiune de tact și bun gust pentru ori care din societatea bună să nu lipsească datoriei acesteia de reverență și eleganță, ori cari ar fi împrejurările în cari s'ar învârti.

Și dacă nici un aristocrat nu pierde din vedere a lăsa „să-și aibă“ aci, vila sa apoi nici un parvenit nu se lasă odată cu capul până nu-și face neapăratul stagiul de cel puțin câteva zile la unul din elegantele hoteluri, Caraiman ori Sinaia.

Împreună cu înalta treaptă a aristocrației abundența vizitatorilor Sinaiei o formează clasa de mijloc sau așa zisii „plaisiriști“, călătorii în treacăt cari grație unor trenuri de plăcere circulând în fiecare ajun și zi de sărbătoare, își pot permite luxul de a popula cetatea eleganței în timp de patroze și opt de ore.

Deosebirea este că plaiserii nesocotesc formalele reguli de etichetă și în loc de a dețuna la Caraiman sau Capșa, își instalează comod restaurantul portativ pe iarbă verde în pădure, în ciuda foșnăitului cochet de mătăsării ce se învârtesc pe aleele extrem de curate... Și poate

tocmai contrastul acesta isbitor e o notă atrăgătoare în spiritul și obiceiurile de pe aici. Tot atât dela locul său se poate delectă ascultând concertul clasic al emeritului muzicant Dinicu, și Nea Ghiță cărciumarul din Popa-Tatu, ori altul din fiecă mahala a Bucureștilui, ca și Excelența Sa cutare ministru plenipotențiar; — numai că printr'o delicată atenție față de plaiserii Duminecile și sărbătorile orchestra „daignează“ a mai da cu câte un potpourri și printr'una de ale noastre. Zilele sărbătorilor mai ales pentru vizitatorii pasageri ca și pentru cei instalați de altfel, sunt de-o potrivă de atrăgătoare prin însuși programul impus al acelorași perindări. Diminețile, coremonia slujbei religioase la biserica Stei Mănăstiri locale oferă un adevărat date-vino, Impestriat, șgomotos curios atras mai mult de podoabele bisericești decât de Sta Liturgică. Cu toate acestea, mulțumită superiorului mănăstirei, în puține biserici se poate vedea atâta ordine. Printr'o excepție, lumea ori de ce categorie ar fi, e constrânsă a respecta tăcerea curențată și pentru aceasta poate, slujba religioasă la biserica mănăstirei de aici impune în mod deosebit; — mai mult ca în ori care altă parte, aici ori care indiferent, pleacă din biserică ceva mai pătruns ca de obicei.

Schimbarea gărzi, la Castel, apoi, e locul care atrage mai pe toți după ieșirea din biserică. Efectuată cu un ceremonial deosebit, de către vânătorii din garnizoana locală, parada aceasta dă prilejul celei mai curioase priveliști. E ceva copilăresc în nerăbdarea cu care fiecare așteaptă să vadă cum se succed comănde, mișcările, — apoi cum de ordinar azist și micii Principi, pentru public, e un pretext mai mult că să se învârtăască în jurul corpului de gardă și a parcurilor Castelelor. Une-ori chiar Majestatea Sa Regele își face o plăcere a urmări schimbarea gărzi fie din apropiere, pe vre-una din aleele parcurilor, fie de pe terasele Castelului.

Vara aceasta însă indispoziția din timpul din urmă a Majestății Sale a pricinuit o oarecare lăncezeală cam în dispoziția tuturor. Regele a fost silit a se abține dela orice oboseală astfel că afară de scurtele plimbări pe terasele Castelului nu s'a putut semna nici o apariție în veri altă parte, nici la biserică nici în Inspectia garnizoanei cum se întâmplă de obicei în fiecare vară.

Din sorginte sigură aflu câteva detalii absolut exacte asupra stării sănătății Majestății Sale. Se știe că în urma insuficienței de hrană provenite din dieta lactată la care fusese supus de dl dr. Noorden Majestatea Sa suferea de mari dureri de stomac. În urma sfatului D-rului Noorden fiind chemat dl dr. Holzknicht cu aparatul razelor Röntgen Majestatea Sa a fost examinat în trei rânduri: cu stomacul gol, cu mâncare lichidă și cu alte alimente. S'a constatat pe intestine puțină inflamare provenită din crize nervoase cari pricinuiău totde-odată și durerile de cari suferea Regele în ultimele zile dinaintea examenului. În urma consultului făcut s'a hotărât ca Majestatea Sa să stea două, trei săptămâni în absolută liniște, făcându-i-se masajelectric în fiecare zi și nutrindu-se numai cu alimentație lichidă într'o cantitate mai mare însă. În primele zile după consult Majestatea Sa se găsea foarte rău. Acum însă merge spre bine. Vineri săptămâna trecută s'a putut da jos din pat și a stat o jumătate oră pe terasă. Noaptea le petrece bine, durerile au mai conținut și se nădăjduiește că în 3-4 zile se va restabili, astfel ca Majestatea Sa și va putea relua ocupațiunile. Majestatea Sa Regina petrece mai tot timpul zilei alături de Augustul său Soț, făcându-i lecturi ușoare. Cu toată apăsarea dispoziției sufletesti, Majestatea Sa Regina conține a primi audiențe risipind îngrijorările ce se cam răspândise peste tot.

Actualmente la Castelul Peleşor nu se află nimeni. A. S. R. Principele Moștenitor Ferdinand împreună cu micul Principe Carol se află la Sigmaringen; A. S. R. Prințesa Maria cu mica Prințesă Elisabeta se află la Berlin, iar micii Principi Nicolae și Maria cu institutorii săi în insula Rügen.

Sept. n. 1908

TRIBUNA

Pag. 3

...ile ce să iau împotriva nemaghiarilor sunt la aparență asupritoare, în realitate ele numai la întărirea sentimentului de soliditate al cetățenilor țării. Dar antagonismul dintre unguri și români se va aplată și netezi cu ea. Nu vreau să arăt aici din fir în păr toată opozitatea nașionii ungurești în anii 1848 și față cu popoarele de altă limbă.

...ei datorăm noi românii desființarea iobărepturilor asigurate în legea naționalităților, autonomia noastră bisericească. Metodul Dr. Pacăre nu-i cel potrivit. Ați bruscat pe unii și i-ați îndrăjit (Trebuia săracul Björnson să fie frumos și smerit, ba să le mai scrie unele elogiase. Atunci poate căpăta și vre-un ros! N. R.). Românii doresc din tot surarmonia cu ungurii căci ea e garanția existenței țării. Noi românii cântăm un bun cântec împotriva puvoilui german și slav și-l cântăm într'o Ungarie puternică. Vă rog deci să urbarați procesul de apropiere dintre cele două popoare înfrățite. Dacă însă rolul acesta pasiv ar conveni cântați la Rusia unde sunt stări de război, cântați la Prusia coltă și brutală. Cât de noi lăsați-ne să înălțurăm micile noastre insuri în dragoste frățească.

...acuma întrebăm pe Alexici, cam cât de bine face un astfel de articol, care-i folosul să-l așteaptă cu siguranță și cum să-l cântăm el în bani, în distincții sau mai bine în forma vre-unei catedre universitare care de mult jinduește?

Lupta în comitate.

...dunarea congregației comitatului Arad se va ține Marți în 22 Sept. Vărem atențiunea membrilor români ai congregației asupra acestui termen și îi rugăm pe toți să-și facă datoria spre a fi la această ședință.

Din România.

...Prințesa României la Sigmaringen. O deșteptare din Sigmaringen, cu data de azi 1 Septembru anunță că Prințesa moștenitoare a României împreună cu prințesa Elisabeta au sosit

...dimineată, Nobis s'a certat cu Betti, fiul cărbunar, și unul dintre cei mai mici din clasă și cum nu mai știă ce să-i răspundă, pentru avea dreptate, i-a zis în gura mare: Tatăl tău este un sdrențăros!

...Betti se roși până la urechi nu răspuse ni-dar li veniră lacrimi în ochi, și când s'a răsuțat, a spus lui tatăl său; și iată cărbunarul, un om mărunt și negru peste tot, că după prânz împreună cu băiatul și se plânge profesorului. Pe când i-se plângea profesorului, Betti toți tăceam, tatăl lui Nobis care ajută la școală pe fiul său să-și scoată pelerina, anizind că pune numele său, întră și ceru explicații.

...Lucrătorul acesta — a răspuns profesorul venit să se plângă de fiul d-tale Carlo că băiatul său: tatăl tău este un sdrențăros! Tatăl lui Nobis plecă fruntea și se roși puțin, și întrebă pe fiul său: Așa ai zis?

...Carlo, în mijlocul clasei, în fața lui Betti sta cu capul în piept și nu răspuse.

...Atunci, tatăl său îl luă de un braț, îl împinse aproape de Betti, și-i zise: Cere-i iertare.

...Cărbunarul vru să intervieve, zicând nu, nu; dar Carlo nu ascultă și zise iar lui Carlo: Cere-i iertare. Zi după mine: îți cer iertare pentru vorbele nedrepte, urite, injurioase ce am

zis de tatăl tău, căruia tatăl meu se simte onorat de a-i strânge mâna.

...Cărbunarul făcu o mișcare ca și cum ar fi vrut să zică: nu voiesc, dar celalalt nu vroi să știe de nimic, și Carlo, cu un glas slab și fără să ridice ochii din pământ, repetă:

— Eu îți cer iertare... pentru vorbele nedrepte... urite... Injurioase ce am zis de tatăl tău... căruia tatăl meu... se simte onorat de a-i strânge mâna.

...Atunci boierul luă mâna cărbunarului, care i-o strânse cu putere, și pe urmă, împinse pe băiatul său în brațele lui Carlo Nobis.

— Vă rog, zise tatăl lui Carlo către profesor, să-i puneți unul lângă altul.

...Profesorul puse pe Betti în banca lui Nobis, și după aceea, tatăl lui Carlo făcu un salut și ieși.

...Cărbunarul rămase câteva clipe pe gânduri uitându-se la cei doi copii alături, pe urmă se apropie de bancă, se uită lung la Nobis cu o uitătură de dragoste și de părere de rău ca și cum ar fi vrut să-i spuie ceva; întinse mâna ca să-l mângăie dar nu îndrăzni și-l atinse numai pe frunte cu degetele sale groase. Pe urmă porni spre ușă, se întoarse încă odată să se uite la ei, și ieși.

— Nu uitați ce ați văzut azi; zise profesorul — aceasta este cea mai frumoasă lecție din tot anul.

Roma, 1908.

Trad. de P. Robescu.

Mare magazin de tot felul de balne bisericești, prapori, potire, feșnice de altar, iustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericilor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se faci iconostase complete, altare, tabernacule, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Plauri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere. Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

STAY și BENEDEK,

Atelier artistic pentru obiecte bisericești
BUDAPEST, IV. Váci-utca 39.

O știre îmbucurătoare se confirmă dela Castel. Alteța Sa Regală principesa Maria se află gravidă și fericitul eveniment se așteaptă înaintea Crăciunului. A. S. R. în așteptarea acestui eveniment nu-și va mai muta reședința la Cotroceni ci va rămâne aci la Sinaia. În luna viitoare se așteaptă aci la castel, vizita arhiducelui Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului ungar, — până la complectă restabilire a Majestății Sale Regelui, nu se va lua însă, nici o dispoziție. În ziua de 30 August st. v. a avut loc la biserica sfei mănăstiri un Te-deum oficiat de întreg clerul și urmat de o paradă militară la care a asistat și casa civilă și militară a MM. LL. RR, întru comemorarea luării Griviței.

Un timp admirabil favorizează apropierea toamnei, anotimpul poetic al locului acesta pitoresc. Vremea bună fiind stabilă acum excursiile în munții Bucegi se organizează cu entuziasm.

Deși parte din vizitatori au început a părăsi Sinaia în vederea deschiderii școalelor totuși parcul continuă a fi animat.

Ieri a avut loc în parc cel din urmă concert al orchestrei de sub conducerea d-lui Gh. Dinicu, care a delectat publicul întreaga vară. De acum în parc continuă a cânta numai muzica Geniului. Jocurile de Lawn-tennis la cari iau parte cei mai desăvârșiți jucători din țară continuă cu ferventă.

E un spectacol plin de interes a privi jucătorii aceștia perfecți, tinere domnișoare din înalta aristocrație, atașați străini uneori vizitatori străini, cum se întrec în dibăcia acestui plăcut joc sport.

Cavalcade frumoase trec zilnic pe Bulevard făcând partide de plăcere pe șoseaua din spre Predeal ce merge pe marginea Prahovei apoi automobiliști pasionați căci aci trăsurile particulare s'an desființat aproape cu totul. În goana agitată a plimbărilor, jocurilor și sporturilor de tot felul Sinaia cu cadru-i admirabil, servește ca mijloc excelent a scoate în relief, actuaia desăvârșire a femeilor, cari din toate sforțările asidue au izbutit a excela în complectarea prototipului frumuseții moderne, — grațios, fragil, ușure, flexibil, cochet și gingaș.

E o expoziție de tipuri ireproșabile, care-ți încântă privirea și-ți lasă inima rece.

Incep a îngâlbeni frunzele însă și pentru că melancolia poetică a toamnei nu avantajează pe oricine, trenurile expresе pornesc încărcate, străbătând Bărăganul, până la mare, la Constanța, unde valurile albastre unduiesc ceva mai cu „entrain“ pentru mondenele noastre care se simt rău în melancolia monotonă a toamnei.

Dela frați.

Campania electorală a românilor macedoneni. Dl N Bațaria și-a început săptămâna trecută turneul electoral. La Veria dl Bațaria a fost primit de întreaga populație românească în frunte cu neobositul ei președinte dl Toli Hagiagogu. Dela Veria dl Bațaria s'a dus la Selia, unde aproape toată populația a ieșit afară din comună întru întâmpinarea d-sale. A fost primit cu salve de puști și cu strigăte: trăiască libertatea, patria, națiunea română. Elevii cântau »Deșteaptă-te Române« și pe fețele tuturor se putea celi veselie și satisfacția sufletească. Aici a avut loc o întrunire în biserica comunală, unde dl Bațaria, într'un discurs foarte bine documentat a dat să înțeleagă tuturor importanța schimbării situației și avantajile ce vor decurge pentru români de pe urma acestei schimbări. Cuvântarea d-lui Bațaria a produs o adâncă impresie. Mulți bătrâni în timpul când vorbea dl Bațaria plâneau de bucurie. Dela Selia dl inspector Bațaria s'a dus în comuna Xirdivad, unde de asemenea i-s'a făcut o primire și

In atențiunea parohilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,

ploter de firme de embleme de biserici și auritor,
Marosvásárhely, Kossuth Lajos utca 26.

mai entuziastă. Dela Carateria dl N. Bațaria s'a dus să viziteze toate comunele românești din Meglenia, între cari și pe românii musulmani din marea comună Nânta.

Din străinătate.

Relațiunile austro-ruse. Din prilejul întrevederii Aehrenthal-Isiwolski »Corespondența Politică« relevă faptul că cercurile politice austro-ungare vor aprecia ca un eveniment agreabil și important știrea despre întrevedere dntre domnii Aehrenthal și Isiwolski.

Această întrevedere dă o probă vizibilă că vechea înțelegere austro-rusă nu a fost înlocuită.

Ca vecine ale Turciei, menținerea unui contact amical și unui acord de cooperare în tratarea chestiunilor respective sunt rezultatul unei logice politice. Întrevedere recentă lasă a se recunoaște în mod foarte evident că de ambele părți se dorește menținerea acestei armonii căreia în toată Europa i-se atribue o mare valoare.

»Fremdenblatt« zice că paralelismul punctului de vedere al celor două puteri față de Orient precum și faptul că recenta desfășurare a faptelor și a situației în Turcia nu este ocupată pentru rezultate definitive, trebuie să impue celor două puteri ideea că o cooperatiune armonică, precum s'a dovedit utilă în ultimii ani, este și azi chiar pentru a servi cât mai bine nu numai interesele particulare ale celor două state dar și scopul general al menținerii păcii.

Voiajul Țarului Ni-se comunică d'n Petersburg, că mult escontatul v iaj al țarului în Europa, a fost în fine decis. Țarul va vizita mai întâi pe regele Eduard și în urmă pe președintele Fallieres. La Neapole unde va petrece o parte din iarnă se va întâlni probabil cu Victor-Emanuel, iar la întoarcere va vizita pe împăratul Frantz Iosef.

Declarațiile ministrului de externe sârb. D. Milovanovitch, ministrul de externe al Serbiei, a înapoiat vizita baronului Aehrenthal și a avut o întrevorbire cu dânsul.

Ziarul »Die Zeit« publică un interview cu dl Milovanovitch. Ministrul Serbiei a declarat că întrevedere ce a avut-o cu baronul Aehrenthal, dovedește că relațiunile dintre Serbia și Austria vor fi în totdeauna corecte și amicale.

Vorbind de mișcarea din Serbia, dl Milovanovitch a declarat că nu vede așa de tragică această afacere și a dat asigurarea că diferitele agitații ale sârbilor din Bosnia și Herțegovina nu pot conta pe sprijinul moral din partea guvernului. Ministrul a mai declarat în fine că nu știe nimic cu privire la o pretinsă propagandă a lui Stefanovitch.

Din Rusia. Astăzi vor fi discutate într'un consiliu de miniștri măsurile luate de ministrul cultelor, Schwartz, în contra profesorilor universitari din Moscova și escluderea studenților.

Rectorul Universității din Dorpat, Passek, va fi dat judecăței pentru atitudinea sa nedemnă în timpul turburărilor studențești.

Chestia Egiptului. În interviewul pe care cancelarul Bülow l-a acordat corespondentului ziarului »Standard«, s'a atins și chestiunea egipteană.

Bülow a asigurat pe corespondent că nu numai că Germania n'a făcut niciodată intrigi în Egipt, în paguba englezilor, dar a susținut acolo

pe Anglia ori de câte ori i-s'a cerut Vernon Harcourt, vordind cu fiul lui i-a spus că Anglia e recunoscătoare lui bătrânul pentru politica leală a Gen Egipt. Martor despre aceasta e M. S Carol al României.

Conflictul turco-bulgar După turce, marele vizir și ministrul ai streine respunzând demersurilor făcute către agentul diplomatic bulgar pentru că nu a fost invitat la prânz matic, au declarat că Bulgaria fiind Turciei, cele două guverne din vedere politic nu fac de cât unul. mare, agentul bulgar nu poate prânzul reprezentanților streini.

După unele ziare, ministerul ai streine bulgar a declarat comisariatul din Sofia că neinvitarea lui Geșow teă aveă de rezultat ruperea relațiilor

Demersurilor lui Geșow pe lângă ambasadori de aci au ramas fără

Toată presa turcă aprobă atitudinea și consideră incidentul ca lipsit de importanță.

O decorație a libertății pentru Sultanul a proiectat să întemeieze un ordin de libertății, care va fi acordat numai suveranilor Europei și cari va fi remisă șefilor de delegație către un ambasador special.

Asupra recunoașterii lui Hafid. Din Berlin să vestește: D. Hafid, ambasadorul Franței și însărcinatul cu ceri al Spaniei au remis azi la prânz ministerul afacerilor străine, substitutul cretar de stat, nota identică asupra recunoașterii lui Muley-Hafid.

Contramandarea congresului studentesc din Iași.

Dl Al. Spineanu, președ. »Uniunii studenților din România, explică într'o scrisoare trimisă ziarelor, motivele pentru cari s'au autorizate studențești nu pot lua parte la organizarea congresului dela Iași. Lipsa unei comunități și asidui, zice dl Spineanu, pe vacanței; absoluta nepregătire în fața program așa de pretențios; divergența asupra acestui program; apoi înfricoșătoarele manifestații de stradă, căci în Iași e multă înfricoșătoare și o chestiune antisemită nu pot după cum unei asemenea chestiuni lipsi un joc politic; lipsa pe de altă parte a dențimei din mijlocul societăților lor, majoritatea societăților autorizate să nu s'au pundera congresului în fața autorităților. Evident că în asemenea împrejurări, deși al cultelor nu puteă să primească președintele congresului. Ar fi temeinic lucru ca cea mai autoritate școlară să prezideze un congres studentesc, când studențimea ar prezenta stule garanții de serioșitate și când un congres n'ar fi făcut în pripă și n'ar fi fost acesta — vădit, tendențios și militar congres, care să spele rușinea congresului până acum și care să fie demn de studenți, este de dorit, dar el trebuia să fie în vreme și mai serios chibzuit.

De altă parte primim știrea că după bătălii comitetul organizator a luat hotărârea contramanda congresul studentesc. Iată motivării luat în proces verbal:

Luând cunoștință: 1. De comunicările de delegații noștri d'ni Eduard D. Lazăr și G. V. Măcărescu, trimiși la București pe

orice incorectitate în executare. — La delegații trimis desemnuri porto-franco.

Cu distincă stimă

Szentgyörgyi Oszkár

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e echisă

ceret de hotărârile colegilor noștri din capitală
 de la congresul, comunicări cari ne îndră-
 crede, că e o lipsă desăvârșită de înțe-
 Gențre studenți bucureșteni, cari n'au putut
 e M. Se acord nici asupra delagaților, cari ar
 ia cuvântul, nici asupra modului de a
 zentați la acest congres. 2. De nesiguranța
 ării în număr suficient a studenților de
 De hotărârea primăriei de Iași și a au-
 or de a da concursul pentru primirea și
 ea congresiștilor numai în caz când ar fi
 ar pen sigure de seriozitate și reușită. Convin-
 prânzine, că este cu neputință așa cum stau lu-
 și cu actuala stare de spirite de a ține
 gres pur cultural și național cum eră de
 în primul moment.

rim: Contramandarea congresului, rămă-
 nu reluarea ideii unui congres să se facă
 când împrejurările vor fi mai favorabile și
 seamă va fi timp suficient pentru o bună
 leaptă organizată.

reșow
 elafiu
 lângă
 fără
 tudine
 lipsii

NOUTĂȚI.

ARAD, 17 Septembrie n. 1908.

Alegerea patriarhului de Carlovăț.
 al sârbilor radicali a ținut ieri noapte o
 nire neobișnuit de agitată. Aversivitatea față
 didatul guvernului, administratorul Bogda-
 a izbucnit pe față și partidul radical, care
 că va sprijini în schimbul unor anumite
 i candidatura lui, s'a declarat împotriva
 contra 16 voturi. O parte dintre membrii,
 i lașă Tomici, Dumitru Musitzky și Gh.
 D. Jevici, a fost pentru cultivarea banelor re-
 ulu guvernului ungurese, dela care ei speră
 prârbine. Cei de părerea asta au fost sârbii din
 titulăria, până când sârbii din Croația au vorbit
 ra divergență împotriva tendințelor subversive
 guvernului ale căror paratoner intenționează
 coada de topor Bogdanovici. Acești din
 au învins cu majoritate de un vot. E in-
 unt a se ști, că majoritatea de un vot în-
 tă totalitatea voturilor, căci decisului ma-
 i-se va conforma la alegeri întreg partidul.
 stualii au mai hotărât să trimită o deputațiune
 re ministrii Kossuth și Wekerle, cu împuternicirea
 tre în tratative cerând excluderea lui Bog-
 vici din șirul fitorilor candidați. Membrii
 oi deputațiuni vor fi Ștefan Mihalcic și Zorco
 dinovici, iar nu Tomici și Musitzky.

Sârbii mai au afară de Bogdanovici doi epis-
 cun scători de limba ungurească, pe Letici
 Timișoara și Șevici din Neoplanta. Episco-
 Letici e însă numai de 35 ani, o etate prea
 rădă pentru demnitatea de patriarh. Sârbii in-
 endenți sunt mâhniiți de ținuta șovăelnică din
 trecute a radicalilor și foarte porniți împo-
 lor, astfel că e teamă să nu i-se ușureze
 de guvernului sarcina de a le impune pe
 mul său.

Alegere de protopop. Din Vașcău
 am știrea prin telefon, că părintele De-
 nu a fost ales protopopul aceluși tract.

Sistemul de un copil între români.
 de comuna Chisindia (com. Aradului), în urma
 și denunț procurorului a făcut mai multe are-
 căci s'a constatat că în multe familii de ță-
 români s'ar fi încubat păcătosul sistem de
 copil. Părinții ar fi împiedicat nașterea copiilor
 și avorturi provocate în mod artificial. Să
 me că până acuma s'ar fi descoperit 16 ca-
 de avorturi criminale. Cercetările urmează.
 părinții păcătoși vor fi dați, precum meriță, ju-
 cătii și își vor lua pedeapsa pentru scârba
 crimă.

Jertfele manevrelor. Manevrelor din acest
 au avut multe și mari jertfe. Acuma se anunță,
 la manevrele dela Lipova în urma unui marș
 tal, 7 soldați sunt morți, iar 143 s'au aflat greu
 navi. Dintre cei morți 4 erau rezerviști che
 pe 13 zile concentrați și pe cari li jelesc
 și soțiile și copiii lor, iar 3 în serviciu activ.

Acesta a fost rezultatul manevrelor corpului al
 7-lea de armată. În urma celor întâmplate 3 ge-
 nerali au fost imediat pensionați.

— **Pentru agitație.** — Citim în „Telegraful
 Rom.“ — Învățătorul confesional român Gavril
 Gerdan din B. hor a fost dat în judecată din par-
 tea inspectorului de școale, pe motivul, că a fo-
 losit în școală manuale oprite pentru cuprinsul
 lor agitatoric. Judecătoria a pedepsit pe bietul
 învățător, — care s'a apărat cu aceea, că cărțile
 sunt aprobate și recomandate de consistorul său,
 — cu o amendă de 30 coroane.

— **Procesul »Gazetei«** azi s'a pertractat în
 antea curții cu jurați din Târgul-Murășului pro-
 cesul ce s'a intentat »Gazetei«, pentru reprodu-
 cerea cunoscutei scrisori a frunțașilor cehi adre-
 sată lui Björnson în afacerea persecuțiunii
 slovacilor din Ungaria și publicată de aceasta sub
 titlul »Opresiunea maghiară« în revista franceză
 »Courrier Européen«. Acuzatul Ioan Spudercă
 va fi apărat de dnul Dr. Cassiu Maniu, avocat
 în Cluj.

— **Călătoria suveranilor Spaniei.** Ministrul
 de externe spaniol confirmă că suveranii vor
 pleca la sfârșitul lunii din țară mergând la Mün-
 chen, Dresda și Budapesta. Suveranii vor sta 2
 săptămâni în Austro-Ungaria. Lipsa regelui din
 Spania va fi în total de o lună. Ministrul de ex-
 terne va însoți pe suverani dar se va întoarce
 imediat după vizitele oficiale.

— **Corteseii d-lui Apponyi.** Pethes Pál, no-
 tarul public din Jászapati a fost arestat pentru că
 a defraudat 4000 de coroane. Despre acest „domu“
 trebuie să se știe că fiind președinte la alegerea
 dela Jászberény — sub ministerul Bánffy — a
 avut meritul să scoată pe Apponyi deputat prin
 uneltirile și manoperile electorale cunoscute la
 noi în Ungaria. Dl Apponyi, purificatorul vieții
 publice ungarești a răsplătit fără întârziere ser-
 viciile corteseilor săi. Așa, președintele partidului
 său din Jászberény, a fost numit notar public,
 iar preotul, care l-a găzduit la alegeri a fost nu-
 mit canonic, etc Toate întru mărirea erei nouă
 și curățirea de moravuri a coaliției.

— **La școala normală din Gherla** au fost
 numiți următorii noi profesori d-nii: *Eugen*
Széles (limba română și maghiară) și *Vasile Bo-*
tha (geografie, istorie, germană) ambii absolvenți
 ai facultății filosofice dela universitatea din Cluj,
Hermin Szilasi (matematică, fizică, chimie și gim-
 nastică), abs. al facultății filosofice din Pesta și
 Drd. *Ioan Șanta* (română, desen și caligrafie)
 abs. al facultății teologice dela univ. din Pesta.
 Sperăm că activitatea noilor profesori — scrie
 „Gaz. Tr.“ — va fi în contradicție cu numele
 familiar — care însă nu împoartă! În această
 speranță le dorim succese bogate pe cariera nouă!

Noi însă nu putem fi atât de optimiști câtă
 vreme vedem că printre noii profesori sunt și
 oameni (am numit pe Eugen Széles) cari s'au
 pregătit pe noua lor chemare în redacția „Un-
 gariet“ din Cluj.

— **Venitul lui Harden.** Un ziar din Berlin
 a făcut socoteala că cunoscutul publicist Maxi-
 milian Harden, proprietarul și directorul revistei
 „Zukunft“, are un venit curat de 312 mii mărci
 anual. Harden, de altminterlea, nu face nici un
 secret din faptul că el are cele mai mari veni-
 turi dintre toți scriitorii germani.

— **Un omagiu.** Sub acest titlu, celebrul ro-
 manciere francez Anatole France scrie următoa-
 rele cu ocazia celei de a 80-a aniversare a lui
 Leo Tolstoi:

„Să salutăm în Tolstoi cea mai augustă și cea
 mai mare gândire care se ridică azi deasupra o-
 menirii.

„Romancier epic, Tolstoi este măestrul nostru,
 al tuturor, în ceiace privește observarea ființe-
 lor atât în manifestările externe ale naturii lor,
 cât și în ceiace păstrează ascuns în ele; el e
 măestrul nostru prin abundența puterii
 de creațiune de care e animată opera sa; el e
 măestrul nostru prin alegerea fără greș a circum-
 stanțelor cari pot comunica cititorului sentimen-
 tul vieții în neafârșita sa complexitate. Și seme-
 nele genului său se găsesc în operele din fiecare
 perioadă a activității sale.

„Tolstoi nu mai apare ca un exemplu fără pă-
 reche de nobleță intelectuală, de curaj și de ge-
 nerositate. Cu o liniște eroică, cu o blândețe ter-
 ribilă, a denunțat crimele unei societăți care nu
 cere legilor decât consacrarea nedreptăților și
 violențelor sale. Prin aceasta el e cel mai bun
 între cei mai buni.

„Și atunci când mai puțin curății la suflet, nu
 vom găsi ca el, în simplitatea spiritului și în
 resemnare, vindecarea tuturor durerilor omenești
 când ne vom îndrepta pentru a propovădui pu-
 țină dreptate spre brutalele cetăți industriale ale
 veacului nostru de aramă, vom duce cu noi, în
 sufletul nostru, icoana marelui Pan evangelic și
 patriarhal dela Iasnaia Poliana, a acestui nou
 semi-zeu al câmpiilor și al pădurilor“. „Ceeace
 Grecia antică a conceput și realizat prin con-
 cursul cetăților și progresul veacurilor: un Ho-
 mer, natura realizează dintr'odată pentru Rusia
 creând pe Tolstoi, Tolstoi, sufletul și vocea unui
 popor imens, fluviul de unde vor bea, dealungul
 veacurilor, copii, oamenilor și acei cari au în grije
 sufletele oamenilor“.

— **Spalma marinarilor** De ani de zile se
 vorbește despre un așa zis șarpe de mare, pe
 care marinarii l-au întâlnit de atâtea-ori în cursul
 lungilor călătorii dar de care nimeni încă nu s'a
 putut apropia pentru a ne spune care li este
 forma și mărimea aproximativă. De data asta se
 crede că faimosul șarpe de mare a fost omorât
 pe țărmurile Engliterei de către doi pescari. În
 urma telegramei care anunță acest eveniment o
 ceată de fotografi și de ziaristi au pornit la fața
 locului pentru a vedea cum se prezintă acest fai-
 mos monstru marin.

— **Accidentul dirijabilului rus.** Balonul di-
 rijabil al ministerului de războiu, a suferit un
 accident. În timpul unei ascensiuni, s'a rupt pân-
 zele balonului, iar alta a fost smulsă de vânt din
 mâinile soldaților, așa că balonul care nu eră încă
 gata de ascensiune, s'a ridicat în aer împreună
 cu căpitanul de stat-major, Csakowski și doi
 soldați.

Balonul se ciocni în drum de o fabrică, sufe-
 rind stricăciuni. Cu toate aceste își continuă dru-
 mul și se încurcă în firele de telegraf, de unde
 abia putură să se scoboare ceice se aflau în el.

x **Leac sigur împotriva boalei de porci,** preț
 unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute
 reținul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fil.
 pentru un litru de cognac 40 de fil., un litru
 de rachiu 20 de fil. La fiecare flacon se alătură
 și modul de întrebuințare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun
 leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță
 fața de pistriu în timp de trei zile și o face
 albă și catifelată.

Văpseaua de păr Neril. După o întrebuințare,
 împrumută părului cea mai frumoasă culoare
 originală. bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacia de casă, articole de
 agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la **Fekete Mihály,** dro-
 gherie, Târgu-Murășului (Marosvásárhely, Szé-
 chényi-tér).

x Atât la redacție cât și la administrație primim
 nenumerate scrisori, în care ni-se face întrebarea
 că unde s'ar afla vre-un izvor de procurare a
 tot felul de obiecte bisericesti demne de incre-
 dere.

Atragem deci atențiunea onoratei preoțimi,
 precum și a tuturor cari ar dori să procure or-
 nate bisericesti (odășdii), prapori, cruci, statui
 sau ori ce alte obiecte bisericesti pe seama bise-
 ricilor, capelelor ori reuniunilor de înmormântare,
 că acest izvor demn de toată încrederea și de
 prețurile cele mai favorabile din țară, e firma
Réttay și Benedek din Budapesta, Váci u. 55.

x **Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux** de
 argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de
 încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár
 Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor
 institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de bi-
 serică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă clă-
 tate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

x **În orice familie** se poate procura cea mai
 mare bucurie prin gramofonele lui Tóth József,
 căci sunt cele mai perfecte dintre toate gramofonele.
 Plăcile de gramofone ale lui Tóth re-
 produc tonurile curate și au cel mai mare reper-
 toar. Facem pe toți atenți, cari își găsesc bu-
 curia în gramofone, să nu se lase precumpă-
 niți a-și cumpăra alte gramofone fără folos, ci
 să și-l procure în marea prăvălie a lui Tóth
 József în Segedin, Könyök utca.

x **În atențiunea tuturor familiilor** cari
 doresc să-și procure pian le recomandăm firma
 Triska I. din Cluj (Kolozsvár), căci nicăiri în
 țară nu se găsesc pian de fabricație atât de
 bună și atât de frumoase și ieftine ca în ma-
 gazia acestei firme.

Economie.

-Din câmpul cooperăției. În București, s'a înființat o casă de comision a cooperativelor sătești în scopul de a încuraja mișcarea cooperativă din întreaga țară.

- Situația societăților înscrise în „Uniunea cooperativelor din Romani”, pe ziua de 30 Iunie 1908, este următoarea:

33 bănci populare aderente, cu un capital social vărsat de 576.068 lei 07, la 30 Iunie a. c., depuneri spre fructificare 146.780 lei 70; totalul împrumuturilor a fost de 915 mii 687 lei 05, iar membri au fost în număr total de 5648.

Magazine de consum, au fost în număr de 5, cu un capital social vărsat de 22.625 lei 31, mărfuri în depozit de 52.252 lei 53, totalul vânzărilor fiind de 39.928 lei 62, iar numărul membrilor de 185.

Să se noteze că în „Uniune” nu sunt înscrise încă toate cooperativele din acel județ.

Budapesta, 17 Septembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22-58	22-60
Săcară pe Oct.	18-06	18-62
Cucuruz pe Mai	14-60	14-62
Ovăs pe Oct.	16-06	16-08

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou		
De Tisa — — — —	22 K.	60—23 K. 70 Hl
Din comitatul Albei —	22 >	40—23 > 30 >
De Pesta — — — —	22 >	40—23 > 30 >
Bănățenesc — — — —	22 >	60—23 > 60 >
De Bacica — — — —	22 >	60—23 > 50 >
Săcară — — — —	18 >	70—18 > 85 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15 >	75—15 > 90 >
> de cvalitatea II.	15 >	40—15 > 65 >
Ovăs de > I.	16 >	40—16 > 65 >
> > > II.	15 >	80—16 > 30 >

Concert, petreceri.

„Reuniunea de cetire și cântări” din Dalboșet invită la Concertul Imprennat cu teatru și joc, ce-l vor aranja la 8/21 Septembrie a. c. (în ziua de sf. Maria-Luce) în sala d-oi Vasile Pecină. Începutul la 8 ore seara.

Felurimi.

Rusia subpământeană. Publicațiile revoluționare rusești, cari se mutaseră mai toate în Rusia, încep iarăși a ieși în străinătate. Așa, nr. 7 din „Biloie” (Trecutul), a ieșit la Paris și nu la Petersburg, ca până acum. Între colaboratori se află: legor Zozonof, care a aruncat bomba ucigătoare asupra lui Plehve, și serie din Atacri, în ținutul lacușului, că Calafet a luat parte la atentatul în potruva lui Plehve. Acest Calafet e omoritorul marelui principe Serghie. Din hârtiile rămase dela moartea lui Th. Iurovski, în temnița Schlüsselburg, după 16 ani de închisoare, aflăm cum a isbutit să prade visteria de un milion de ruble în folosul casei revoluționare în 1879. Bakai, care a fost un an în slujba poliției și anume la citirea scrisorilor bănnite, dă amănunte interesante despre cabinetele negre și că poliția citește toate scrisorile cifrate. Dacă nu pot afla cheea, o cumpără, căci trădători se află destui în rândurile revoluționașilor.

Și din memoriile răposatului Gherșuni, publicate în „Tribuna rusă” în Paris, se povestește despre trădători și în deosebi de Grigorief și Ciucura.

În mâinile poliției a căzut, nici el singur nu-și dă seama cum, deci iarăși prin trădare. Gherșuni arată că în ziua când Balmașef a ucis pe Sipiaghin, altul cineva era să uciză pe Pobiedonosțef, dacă un lucru de nimica nu strica planul. Gherșuni dă amănunte foarte însemnate despre închisoarea Schlüsselburg în care a stat, unde, dela 1884 până la 1905, au stat 68 de închiși,

din cari pe 13 i-au executat acolo, 7 s'au ucis singuri, 4 au înnebunit; 15 au murit de oștiță ori scorbut, 5, între cari Gherșuni, au ajuns în Siberia, după desființarea acelei temniți.

Cel mai nou succes al sistemului Opre...

Recunoștință dlui Dr. Opre.

Scrisoarea de mai jos e o mărturie elocventă despre succesele crescânde ale curei dlui dr Opre din Arad. Iată ce i-se scrie dlui Opre: Stimate domnule Dr. ! Mi împlinesc o datorie plăcută, mulțumindu-Vă și pe aceasta cale de marinimositatea ce-ați dovedit-o față de mine.

Am venit la Arad din Jidovin, comitatul Caraș-Severin. Trei ani de zile am fost greu bolnav, toate mă dureau. Capul, laturea dreaptă, simțeam junghiuri în piept și în spate. Eram încontinuu bolnav de stomac, mă dureau și piciorul drept reumatic, respirația mi era grea. Noaptea asudam tare și nu puteam să dorm, de și eram obosit și zdrobit de munca de peste zi. N'aveam nici odihnă nici somn. Sufeream așa de mult de insomnia, încât dimineața când mă sculam eram mai obosit decât la culcare. Ca să mă scap de boală am consultat mai mulți medici. Am întrebuințat tot felul de medicamente, dar fără rezultat. La sfatul medicului meu am fost și la băile Lukács și Mehadta. Mirosul sulfuric (puțioasă) al acestor băi m'a amețit, iar căldura mare a băilor ce trebuia să iau mi-a agravat boala. Așa m'am chinat trei ani de zile. Credeam că pentru mine nu mai este pe lumea asta însănătoșare. În astfel de stare eram când am citit într'un ziar din Arad despre efectele miraculoase ale sistemului de intrămare al dlui Dr. Înainte cu un an și jumătate am venit la Arad. Cercetând pe dl Dr. i-am cerut sfatul că ce să fac. Dl dr. desigur fiind ocupat cu afacerile și ocupațiunile sale, a isprăvit iute cu mine. Cuvintele i au fost măsurate și scurte, dar adevărul sincer ce se cuprindea în ele mi-s'a imprimat atât de adânc în suflet, încât din acel moment începând toate nădejile mi-le-am pus în dl Dr.

Timp de un an și jumătate am căutat mijloacele necesare pentru a putea veni aici. De atunci boala mi s'a făcut cel puțin încă odată mai gravă. Sosind și vorbind cu mai mulți domni despre dreptatea cauzei lui Opre eră să fiu dus în răfăcire. Am fost nevoit deci să ascult de experiența și convingerile mele proprii. Punând toată nădejdea mea în viitor în dl doctor, am început să urmez cu sială metoda lui de întărire. Mărturisesc că metoda lui a avut din capul locului un efect atât de bun și plăcut, de parcă aș fi ținut în mâni și aș fi văzut cu ochii firul fericii și sănătății mele viitoare. M'a cuprins o senzație plăcută și liniștită. Am căpatat somn liniștit. Stomacul mi-s'a aranjat. În șase săptămâni am renăscut și m'am călit. Acum întors în satul meu îndepărtat, primiți, vă rog, mulțumirile mele pentru excelentul dv. metod și pentru bunavoința ce mi-ați arătat. Vă rog în fine să răspândiți prețiosul dvoastră metod în cercuri cât mai largi.

Binecuvântările lui merită să fie cunoscute în fața lumii întregi și a tuturor popoarelor.

Jidovin, 1908, 19 August.

Cu stimă
Gh. Bălteanu, învățător.

Poșta Administrației.

Nica Tripa lui George, Cavin. Am primit 6 cor. ca abonament până la 31 Decembrie 1909.

Iosif Ciuciu recte Buică, Mircovaț. Greșala sau aflat, abonamentul e plătit până la 1 Iulie 1908.

Dumitru Nanu, Dorna Vatra. Am primit 15-30 ca abonament pe semestrul II 1908 și pentru „Iobagiu”.

Nicolae Secoșian, Liget. Abonamentul D-voastră este achitat până la 1 Octombrie 1908.

Vasilie Cărăbaș, Monostor. Am primit 2 cor. ca abonament până la finea anului 1908.

Crema de față „Elisabeta” — de zi și de seară — redă feței fragesimea tinereții, împiedecă formarea și face să dispară imediat plastrile, petele de soare și tot felul de necurățenii ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de crea „Elisabeta”, contra tuturor boalelor de piele și a defectelor frumetei, efect sigur. Prețul 1 cor. ale părului. Prețul 1 cor. 60 fl.

„Buzodol” contra asudării picioarelor și a mâinilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul depozit la fabricantul. Comandele din provincie se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. seotește împachetarea și portul.

Lemie József, farm.

Iuliu Cicală, Toracul-mare. Am primit ca abonament pe 1908.

Ioanes Vlad, Hunedoara. Am primit abonament până la 1 Iulie 1907.

Ioan Crâșnic, Glimboca. Am primit abonament până la 1 Iulie 1908.

Petru Hărdălan tînăr Șomoșcheș. Am 4 cor. ca abonament pe 1908.

Nicolae Luchieiu, Biniș. Am primit 1 abonament pe Qrt. III 1908.

Redactor responsabil Constantin S
Editor proprietar George Nichi

Anemia

Pentru combaterea ei între bunătățile nea SCOTT, care îmbogățește sângele, carnea trupului puternică și sănătoasă

Emulsiunea lui SCOTT

e deopotrivă de salutară pentru tineri și pentru bătrâni. Progr. veți face vă vor surprinde și



Incercati-o

și vă veți încredința, după ce veți încercat multe mii în vârstă de 32 de ani.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor.

De vânzare în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a să luă seama la marca metodelui SCOTT — care este

Un candidat de advocat

cu praxă bună,

află aplicare cu 1 Octombrie 1908 în cancelaria avocatului Dr. OCTAVIAN W din Făgăraș cu condițiuni favorabile

Un candidat de advocat

cu praxă

află aplicare în cancelaria avocatului VASILE AVRAMESCU, M.-Rad. Reflectanții să se adreseze lui.

Anunț.

Din prilejul ocupării postului meu de medic veterinar

cercual în ARAD, am onoare a aduce la cunoștința p. st. public, că totodată îmi încep și practica privată de medic veterinar.

Vindec și animalele bolnave ca aduc la locuința mea.

Timpul de consultație în toată ziua dela orele 6—8 dimineața și dela orele 2—3 după am.

ARAD, strada Florian Nr. (Lângă turnul serviciului de apă).

Cu stimă:

Rákóczy Józ

medic veterinar cerc

Farmacia „Regina Elisabeta”

laborator medical și cosmetic

Szeged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental sau gur, fabricate în laboratorul cosmetic și cunoscut sub denumirea „Elisabeta”.

ELEANA", institut de credit și economii în Orăștie (Szászváros).

Caută
candidat de avocat

cu praxă bună
pe 1 Octomvrie a. c.

Interlecții suot rugați a se adresă direc-
pană la 26 Septembrie a. c.

Direcțiunea.

DOLF HANECKER

DEPOZIT DE CAFEA DIN FIUME. ::
șoara, (suburbiul Iozeftin).

Piața Scudier Nr. 7.

Teră franco pentru orice stațiune
ală cu ramburs:

- | | |
|------------------|---------|
| 1 kgr. Rio | f. 1.20 |
| » Domingo mărgea | f. 1.30 |
| » Cuba | f. 1.40 |
| » Mexico | f. 1.50 |
| » Java | f. 1.60 |
| » Mocca | f. 1.60 |

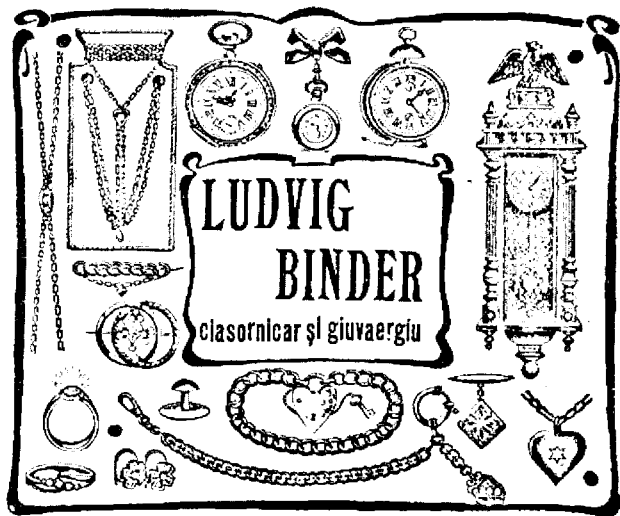
pentru înleznirea distribuției cafenii să
ite și în pachete de câte 1 kgr. și de
jumătate de kgr.

AVIZ.
In comuna Pauliș lângă stațiunea mo-
torului este de închiriat

O casă cu grădină,
informațiuni mai de aproape dă **DIMITRIE**
BOȘNEACU, tutor orfanal.



Cea mai eftină sursă de cumpărat!



Mediaș-Medgyes

— Piața târgului. (Markt plaz Nr. 8). —

Depozit bogat de tot felul de ciasornice de bu-
zunar de aur, argint, metal și nickel. Articole
optice de aur și argint. Ochelari și zvikeri de
argint de China, patentate prin lege.

:: **Reparaturi solide și eftine.** ::



VIN de
vânzare.

În Arăneș se află de vânzare vin alb
Mustafar vre-o 2000 Hl. — Adresa:

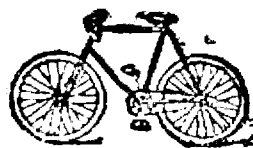
VASILIE BACIGIU

Aranyág.

up. Drauc.

Correspondența în limba română.

In lumea întreagă cele mai bune
mașini de cusut și biciclete Dürkopp,



precum și cele mai bune mașini eco-
nomice le transportăm cu plătiri în
rate mici lunare sau treilunare. In
care comună vom avea cel puțin 6
cumperători, acolo croitul și cusutul
femeesc în cursuri de 30 de zile îl
dăm gratuit, cumpărătorii vor fi ins-
truați pe deplin.

Correspondență în limba română.
Ca dorință trimitem carte de prețuri.

Fischer Gyufa és fia,
Maros-Vásárhely.

CATALOGUL

cărților apărute și aflătoare de vânzare la tipografia diecezană din ARAD.

Cărți școlare.

- | | |
|---|-----|
| 1. Istorioare morale de Dr. Petru Barbu, ediția III | —30 |
| 2. Istorioare biblice de Dr. Petru Barbu, ediția VII. | —30 |
| 3. Istorioare binlice de Nicolae Crișmariu, ediția I. | —40 |
| 4. Istorioare biblice de David Voniga, ed. I. | —50 |
| 5. Istorioare biblice de Petru Popa, ed. I. | —45 |
| 6. Istorioare bisericesti de Dr. P. Barbu, ediția V | —30 |
| 7. Istorioare bisericesti de Nicolae Crișmariu ediția I | —40 |
| 8. Catehizm de Dr. Petru Barbu, ediția V. | —40 |
| 9. Catehizm de Nicolae Crișmariu, ediția I. | —40 |
| 10. Micul catehizm de Ioan Tuducescu, I. | —40 |
| 11. Abc-dar carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții ediția VI. Intra spre aprobare sub Nr. minist. 94787/908. | —40 |
| 12. Abc-dar scris pe baza metodului suetelor vii de Iuliu Vuia, ed. III. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. | —40 |
| 13. Abc-dar scris pe baza metodului cuvintelor normale de Iuliu Vuia. Aprobata prin rezoluți, minister. Nr. 51049/908. | —40 |
| 14. Instrucțiune pentru Abc-darul după metoda sunetelor vii de I. Vuia, ediț. II. | —80 |
| 15. Carte de cetire pentru clasa doua de I. Vuia, ediția I. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 89230/908 | —36 |
| 16. A doua carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții ediția IV. Intra spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. | —40 |
| 17. A treia carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții ediția II. Intra spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. | —60 |
| 18. A patra carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții, ediția I. Intra spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. | —60 |
| 19. Carte de cetire pentru clasele 3—4 de I. Vuia ediția II. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. | —50 |
| 20. Carte de cetire pentru clasele 5—6 de I. | |
| Vuia ediția I. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială sub Nr. 51049/908 | —60 |
| 21. Carte de cetire pentru clasele 5—6 de Iosif Moldovan și consoții ed I. Intra spre aprob. sub Nr. minist. 94787/908. | 1— |
| 22. Curs practic de limba română de Iul. Vuia ediția III. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. | —60 |
| 23. Gramatica română de I. Groșorean. I. | —40 |
| 24. Curs practic de Istoria literaturii române, de Iosif Stanca ediția I. | —40 |
| 25. Exerciții intuitive române-maghiare de Ioan Vancu, ediția I | —50 |
| 26. Curs practic de limba maghiară pentru clasele 1—3 de I. Vuia ediț. IV. Aprobata prin rez. minister. Nr. 28419/908. | —50 |
| 27. Curs practic de limba maghiară pentru clasele 4—6 de I. Vuia ediț. III. Aprobata prin rez. minister. Nr. 28419/907. | —50 |
| 28. Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan partea I, ediția II. Intra spre aprobare sub Nr. ministerială 94787/908 | —50 |
| 29. Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan partea II ediția I. Intra spre aprobare sub Nr. ministerială 94787/908 | —50 |
| 30. Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, 4 de I. Vuia ediția II Aprobata prin rez. minister. Nr. 51049/908. | —60 |
| 31. Curs practic de aritmetică și Geometrie pentru clasele 5—6 de I. Vuia ediția I. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908 | —36 |
| 32. Geografia și constituția pentru clasele 3, 4, 5, 6 de R. Vuia ediția IV. E sub aprobare ministerială | —60 |
| 33. Geografia ungariei de I. Stanca ed. I. | —30 |
| 34. Geografia comitatului Arad de D. Medrea ediția I | —70 |
| 35. Istoria Ungariei de Iuliu Vuia ediția II. E sub aprobare ministerială | —40 |
| 36. Istoria naturală de Iuliu Vuia ediția II. Aprobata prin rezoluțiunea ministerială Nr. 2384/904 | —60 |
| 37. Istoria Naturală de Ioan Tuducescu, I. | —40 |

- | | |
|--|------|
| 38. Economia rațională de I. Vuia ediț. I. Aprobata p rez. minist. Nr. 51049/908. | —56 |
| 39. Curs practic de Fizică și chemie de I. Vuia ediția I. E sub aprobare minist. | —50 |
| 40. Din Liturgica bisericii ortodoxe rom. | —70 |
| 41. Carte de învățătură de I. Vuia. Aprobata prin rezoluți, minist. Nr. 41409/903. | 1-50 |
| 42. Manual de gimnastică de Ioan Prodan. | —60 |
| 43. Rugăciunile școlariilor, cântări bisericesti ediția IV | —50 |
| 44. Prelegeri metodice din Istorioare biblice de N. Crișmariu, prețul | 3— |

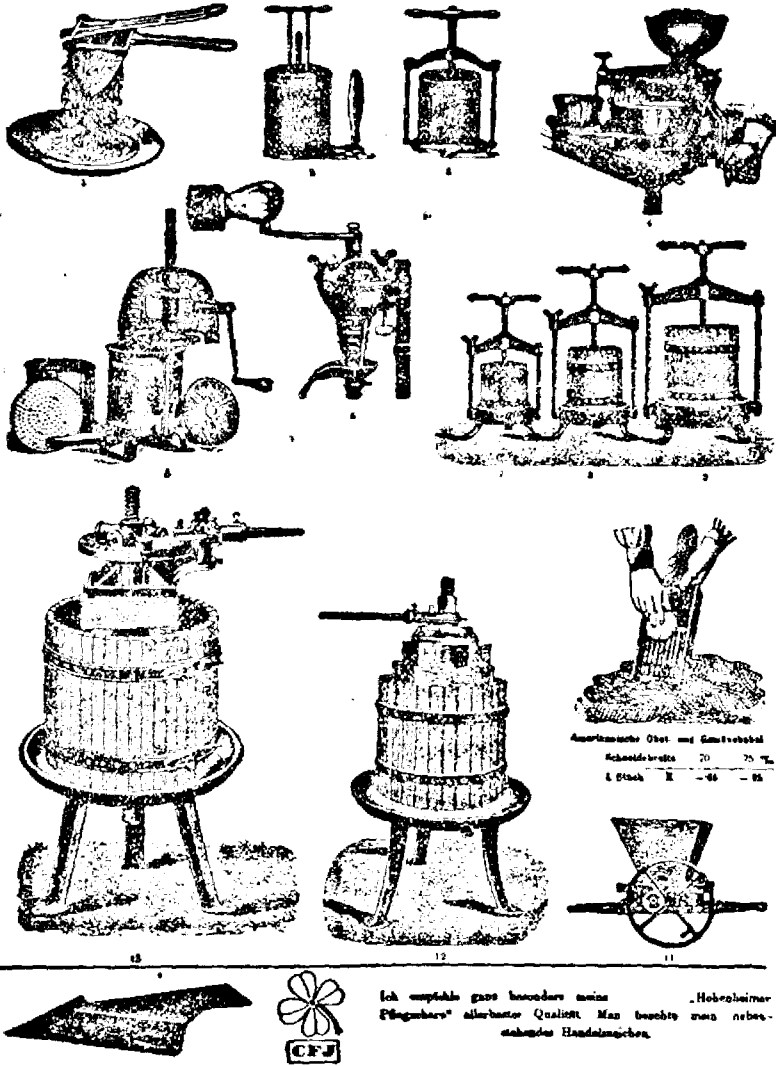
La comande până la 100 C. se dă 10% rabat; iar la comande mai mari 20%.

Diverse.

„Anuarul școlar” conține următoarele formule: a) Ziuarul de primire. b) Ziuar de progres și absenții. c) Ziuar de progres. d) Ziuarul evenimentelor anuale. e) Ziuar de vizitațiune. f) evidența ordinațiunilor. g) Consemnarea manualolor folosite. Rapoartele lunare pentru 10 luni și rapoartele pentru absenții (Mulasztási kimutatás), în fine date statistice sumare. Acest anuar e compus pe baza modelelor dela stat însă în două limbi paralel, o față adecă în limba maghiară și ceialaltă în limba română. Prețul unui exemplar (compactat) pentru 80 școlari 5 cor.; pentru 120 = 6 cor.; pentru 160 = 7 cor.

Articolul de lege XXVII din anul 1907. despre relațiunile de drept ale școalelor populare elementare nesuștinute de stat și despre competențele învățătorilor comunali și confesionali împreună cu îndrumarea ministrului de culte și instrucțiune publică către comisiunile administrative, referitoare la executarea acestei legi. Prețul 2 cor.

Tipărituri necesare învățătorilor precum: »Protocol de dotațiune», »Evidența plătirii salarelor învățătorilor» și tipăriturile de »Instințare către inspectorii școlari» conform §. 10 din instrucțiunea ministerială referitor la salarele învățătoresți și în fine tipăriturile act de dotațiune (díjlevél). Pentru o școală se recer în total circa 25 coale. — Prețul 2 cor. cu porto cu tot.

CAROL F. JICKELI**SBIIU ȘI ALBA IULIA****Depozitul cel mai bogat de:****TRISKA**

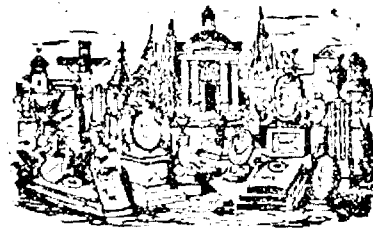
Primul depozit de pianuri
din tot Ardealul.

Kolozsvár (Cluj) Sétatér utca Nr. 11
Recomanda pianurile
pianinele sale provenite
fabricile celebre din țară și
străinătate precum și
atelierul său de reparare
instalat din nou, în care pianurile
vechi și stricate să
pară repede, prompt și estin
mijloace moderne.
Pianuri cu chiriță leșine.

JOSEF ROUBISCHEK, sculptor
NAGYSZEBEN, BURGERGASSE NR. 36.

Cel mai mare și mai frumos atelier din Transilvania
IȘI RECOMANDA:

Monumentele 300 de bucăți și pietrele de mormânt
din piatră compactă de nisip dela 10 până la 200 cor.
Din diferite specii de marmoră, dela 60 până la 500 cor.



Asemenea din granit sur-alba
de Sinezia, granit negru închinat
Svedia, de Syenit de Saxonia
Bohemia și Labrador de Norvegia
dela 180 până la 1800 cor. bucăți.
Execuții curate și prețuri moderate
In depozit pietre cisălate prima calitate
în toate dimensiunile.

DIENER PÁL FÜLÖP

Cea dintâiu magazie de covoare și postavuri de mobilă în comitatul Torontal.

Am onoare a aduce la cunoștința pr. stim. public cumpărător din loc și provincă, că cu ziua de azi am deschis

o prăvălie de specialități de covoare în Timișoara

Belváros, palatul societății «Első Magyar Általános Biztosító Társaság», strada Jenő herczeg Nr. 7
partea de către strada Mercy.

Articlii mei sunt fabricați de fabrica »Első magy. torontali szőnyeg- és butorszövetgyár« din Beciche-
recul mare, și atât în privința calității lor, cât și în ce privește execuția modernă artistică, satisfac chiar și pretențiile
cele mai gârșe. In magazia mea se află permanent, în felurite calități și execuție covoare Smyrna lucrate cu
mâna, covoare pentru saloane, refectorii, odăi de dormit și antișambre, covoare de pus înaintea patului.

Covoare Tournay de foarte mărimile și modelurile, lucrate numai din lână.

Covoare pentru trepte, covoare modelate de catifea pentru padimente întregi.

Mare asortiment de covoare de sfori calitățile Hungaria, Olanda și Eiderninster, mare asortiment de
vestitele covoare de Torontál Tyilim foarte potrivite pentru odăile bărbaților și fumatorii acești articlii de economie
de casă se află și ca covoare de sofa, fețe de masă, fețe de pat, perdele, lamberquin și covoare de perete.

Primesc aranjarea de locuințe domnești și cancelării, după planuri felurite, potrivit culorilor mobilei și prețurilor.

Când recomand în atențiunea p. st. public cumpărător prăvălia mea de specialități de covoare, mai amintesc
că bransa aceasta, ca unul care am fost mulți ani șeful de birou al amintitei fabrici, o pricep deplin și astfel sunt în
poziția de a satisface pretențiile p. st. public în toate privințele

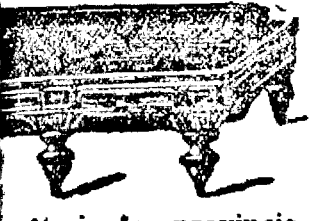
Rugându-vă de sprijin și asigurându-vă de serviciul cel mai punctual și solid

sunt cu deosebită stimă:

Diener Pál Fülöp.

OSAFARKAS

fabricant de biliard în Cluj,
Kisváros, Mátyás király-tér nr. 3.



Depositar de biliard gata. Pregătesc mese de biliard și le reparaz atât

cât și în provincie, imediat. Țin în depozit bastoane de biliard (daco) de biliard de bansolin și fildes, (elefant), apoi: cretă, piele de biliard și ori-ce alte lucruri trebuin-

de tot felul de lucrări de instalare de cafelele, cofetării și locuințe.

meiner E.

abrica de curele pentru mașini.
BRASSO.
în cea mai bună piele de curele.



Mai multe feluri de curele de cusut și de legat în cea mai bună calitate. Curele de mânat din prima calitate de piele. Preț-curent și modele se trimit după dispoziția on. public.

ma fabrică transilvană de aluat de ouă a lui

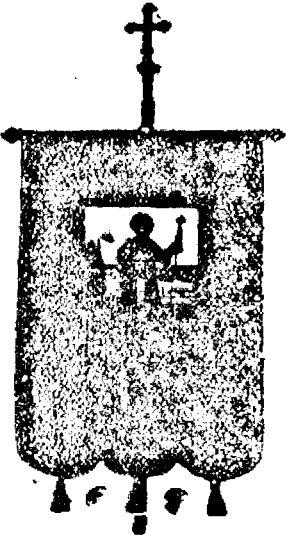
Jacob Uhl fii

IN SIBIU.

recomandă articli săi, produși mai din cele mai bune mașini originale. Productele se cază în cele mai multe băcării.

singură încercare eficientă pentru a deveni cumpărător stabil.

Mânare electrică. ::



Ioan Philipovits
fabricant
de ornamente, steaguri bisericesti
steaguri pentru reuniuni și baldabin
VERSECZ.

Celce dorește a avea

RACHIE

ieftină,
FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul **Radovan Popovits, în Ujvidek,**

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate rachiețile și cum manipularea vinurilor.
Prețul acestei cărți e 6 cor.
Tot așa vând materialul necesar cu pra: cu tot
Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Invenție nouă! Invenție nouă!

Moară de oțel pentru înțebuire în economie și acasă macină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârte cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani 1 kilogram pe minut — pe lângă garanță.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și de trifoiu, de mânat cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmblăt ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.


Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașine.

:: ORADEA-MARE ::
(Nagyvárad Vilanytelep mellet)

Schwalb Kálmán și soț.

fabrică de metale, de cioburi, sornice de turn și de ::

lanțuri  **patentate.**

BUDAPESTA
VII. Strada Dembinszky 32.

Se fabrică lanțuri patentate, din aramă tare presate prin ce posed o capacitate ire-sistibilă; precum și lanțuri îmbrăcate în aramă roșie pentru decorat mobile, în toate formele.

Fabricație de prima calitate și unică.
Catalog ilustrat la dorință gratuit și franco.

Heinrich Kirst,

Antreprenor de zidirea morilor în

UJVERBÁSZ Nr. 159.

Ofere produsul mânilor sale pentru

mori sistem cilindric,

și primește

arangearea completă a morilor.

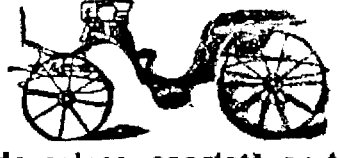
după cel mai nou sistem Werner. Scripete de cilindre, mașine de gris, tarar, precum și orice montare a acestora tot după cel mai nou sistem.

Se primește și ori-ce reconstrucție cu prețuri ieftine și serviciu solid.

Szeszák F. és Fia

fabrică de trăsuri aranjate cu electricitate
Kolozsvar, Malom-u. 12.

Mare magazin de trăsuri, care îndeștește — ori-ce pretenții; atelier de reparare.



Fabrică de calese asortată cu toate mașinile moderne tehnice.

În Cluj și jur e unica fabrică, în care se pregătește fiecare parte a trăsuri: fabricăm roate, facem lucruri de fierar, pielar și de lustruit sub conducerea mea personală, cu prețurile cele mai moderate — Ținta noastră principală e: încercare bună și solidă, dar ieftină. — Serviciu prompt. — Răspundem imediat comandelor din provincie. — Recomandăm diversele părți de trăsuri, cari se vând; așa numitele „măștuloare de noroi” cu șesutul inobil bine

Fondat în 1870. — Preț-curent gratis.

KARL HOREDŢ

magazin de mobile.

Nagyszeben, Salzgasse Nr. 33.



Magazin de dulapuri, mese, scaune, scaune de copii, paturi, divane credențe, paturi de bucatărie, spălător și tot felul de mese, scaune din lemn încovoiat, scaune cu leagăn, foteluri de birou, taloret cu șarup, mese de ceai ș. a. Sunt totdeauna în depozit.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: *Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal*, — și le ofertesce pe lângă cele mai favorabile condiții:

1. In ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, asistare pentru fetite, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, apese de înmormântare. Aceste din urmă de la 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întămlate;
2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine scosivite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grân, secară, orz, cucuruz orș, viș (vinea), plante industriale, cânepă, in, hîmel nutretul, țabac ș. a.

Deslusiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuare mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ in Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: cucuruz, grân, secara, orșul și toată economia

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spose de înmormântare!

Asigurați contra furtului de bani și tot ce revale de preț!

FRANZ WINGLER

FABRICĂ DE MAȘINI ȘI CONSTRUCȚII DE M

— **Becicherecul - mare (Nagybecskerek)**

construește orice fel de mașini agricole, vântur mașini de mestecat făină, suluri, site numite:



„VICTORIA“ cele mai simple ale prezentului se deosebesc faptul că sunt tine, ocupă puțin, reclamă puține, sunt mare productiv pregătesc făinile sau amestec re lamă puțină

tase, funcționează fără izbituri și se pot întreb mai cu seamă la măcinatul automatic, neted și dela înălțime.

Doritorii vor primi certificate și preț curenturi. respondența în limba ungurească și nemțescă.

Domnului

Szanád, 24 Maiu 19

WINGLER FERENCZ, fabrica
Becicherecul mare.

Moara mea montată cu sitele brevetate «Victoria» punde tuturor cerințelor morăritului modern. Sitele ocup puțin, reclama forțe mici, sunt de-o mare productivitate, corespund tuturor cerințelor, sunt frumoase și curate.

Oriunde voi găsi prietel voi recomanda sitele fabric de dv. ca fiind achiziția cea mai modernă a tehnicei mo

Cu deosebită stimă:

Kalmár Gyul

Grosz Nagy Ferencz,

farma- **Debreczen** : : farmacia : :
ciot. : : **Arany egyszaru**

Hajdusági
Bajuszpedrő.



Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin postă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT

PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

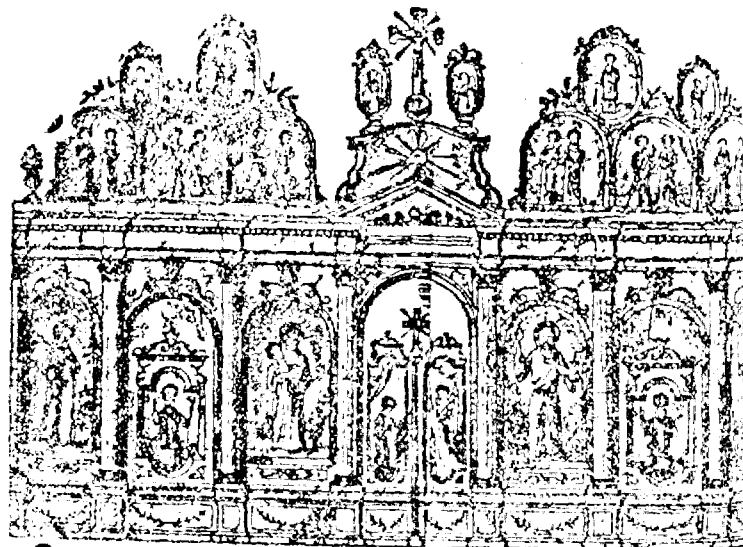
in culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Distins în: Triest, Pécs, Temesvár și Budap

Urmașul lui **Kálmán Ed**
Jiratko A.

sculptor și edificător de altare.

Király u. 38. **PÉCS.** Perczel u.



Onorați parohi! Am onoare a atrage atențiunea Sfințiilor voastre asupra firmei mele de sculptură și altare.

Din atelierul meu au esit tot felul de statul de piatră și precum și de massă de peatră cari precum sunt de sunt tot așa fără nici o excepție. Construesc altare in toate lurile, dela cel mai simplu până la cel mai complicat. Mai sute de scrisori de recunoștință adeverece că nenumarate altare și montare de biserici făcute de mine, fotografiile ca stau la dizpoziția oricui, toate au satisfăcut deplin pe cei le-au comandat. Primesc reparaturi și tot felul de renovări in bransa Recom. On. parohi: Urmașul lui Jiratko A. **Kálmán Ed** sculptor și edif. de alt

Am onoare a aduce la cunoștința prea st. public, că
mi-am amplificat magazia de pantofărie
 cu o secție separată de
prețuri mijlocii și ieftine
 ajungând astfel în poziția plăcută să pot satisface
 orice pretenții dela cele mai simple până la cele mai gingașe

== Pentru sezonul de toamnă mi-au sosit deja ==
toți articlii cei mai noi și-i recomand a-
Specialități de ghețe „Kobrák”
 feșiunii bvoitoare

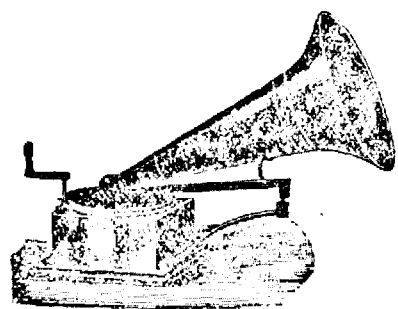
se găsec în magazina mea bogat asortată întotdeauna.

Cu deosebită stimă:

LÁNYI MACCELL
 ARAD, Aczél Péter utca 1 sz.

Nu e permis să lipsească din nici o fa-
 milie „GRAMOFONUL”,
 care inveselește toată casa. Isvorul cel mai estin de al procură e la
 marele comerciant de mașini de vorbit
 pentru Ungaria și România

Toth József
 SZEGED, Könyök utca 3 szám.



Se vinde cu condiții de plătire în rate. Pe lângă garanție.

Au sosit înregistrări noi românești, cântări și muzică cu forță naturală.

— Prețul curent se trimite gratuit. —
 Se caută contra vânzători!

Correspondența se face în limba maghiară, germană și franceză.

Cu stimă: TOTH JÓZSEF.

HAINÉ PREOȚEȘTI.

Am onoare a aduce la cunoștința on. preoți, că mi-au sosit

stofele negre de primăvară
 și vară și le păstrez în magazin în mare asortiment. — Mă voiu sili ca și până acum să câștig încrederea și mulțumirea on. mei clienți.

Pentru comandele din provincie e de ajuns să se trimită o revereandă de model sau o haină; la dorință însă

mă duc pe cheltuiala proprie până la fața locului.

Primesc confecționarea și repararea odăjdiilor bisericesti, cu prețuri moderate. Prăvălia: Lângă casina națională, casa Balog György. Szabadka. Vesselényi ut.
Hadnagy István, croitor de haine civile și preoțești.



SIBIU

E. PUREGE

fabrică de casse de bani

Nagyszeben

Recomandă de-asemenea practicele (mașini)

● **cupatoare de fert** ●

în toate versiunile dela execuția cea mai simplă până la cea mai elegantă.

Atrage atenția on. public din localitate și din împrejurime asupra atelierului său de

● **lăcătușerie, și construcție** ●

care-i cel mai mare din tot Sibiu!

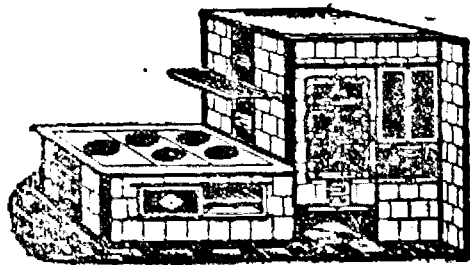
și pe care l-am instalat conform cerințelor moderne și l-am înzestrat cu puteri excelente de muncă! Primesc ori-ce-fel de construcții atingătoare de această branșă, precum:

lucrări de la clădiri, portaluri, schele și gratii de fer, în-

grădiri de fer la coridoare și balcoane, geamlăcuri, uși de

fer, îngrădiri de fer, la mormânturi, cișmele și orice

● lucrări de fer și lucrări de bas-relief. ●



Recomandă fabricațiile sale proprii de
casse de bani

de orice mărime și con-

struite din materialul cel

mai bun și mai trainic.

Fabrică: dulapuri pan-

deposite, încuitori-safe pen-

tru casse de economii, du-

lapuri de bani și docu-

mente totfelul de articlii

ce se țin de branșa asta.



Trimit gratis și franco deci-
 ziuni (proiecte de cheltuieli)
 pentru casse de bani, mașini
 de fert (șparchert) etc.

Sibiu (Nagyszeben)
 Rosenangergasse Nrul 9.

OPURI și BROȘURI

Se recomandă

FOI PERIODICE

a executa următoarele:

INVITĂRI
BILETE DE LOGODNA
dupa dorință și în culori
BILANȚURI
ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

PROGRAME
BILETE DE CUNUNIE
dupa dorință și în culori
ADRESE
BILETE DE INTRARE

„TRIBUNA” ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ CURENTURI
în cel mai bun
NOTE
STATUTE • LIBELE
CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate
MENU
PLICURI CU FIRMA
OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

„Junee“ a fost calomniată. Dl Procopiu însuși arată că lucrurile scoase din actele școlare maghiare. Nu mai poate zice că în fața unor „intrigi dacoromane“.

De altfel confrății noștri din București începu să dovedească Europei ce puțin deschiziți sunt reprezentanții puterii statale ungar. Chiar în numărul (dela 11/24) în care înregistrează atitudinea bărbătească și patriotică a dlui Procopiu, ziarul conservator »La Patrie«, de sub direcția dlui Virgil Arion, publică un articol în care arată horoboatele mai recente ale reprezentanților guvernului maghiar, vestejind politic purtarea poliștului dela Brașov de dl ministru Carp și îndeosebi atitudinea insolentă a procurorului Tarr dela Sibiu și Murășului, care nu s'a sfiit să cântecizeze chiar pe M. Sa Regele Româ-

ni nimic nu-i doare pe maghiari mai mult decât demascarea isprăvilor lor în publicitate. Dovadă furia cu care s'au năstărit asupra lui Björnson și infamia rezultată din »Pester Lloyd«, punând pe Alecu să scrie în numele Românilor, și să se lupte pe cece susțin cauza noastră.

Cu atât mai mare este însă recunoștința noastră față de cece ne apără.

De aceea de ce trimitem dlui Procopiu expresia celei mai calde iubiri frățești și sincere mulțumiri!

„Calvarul“ la Berlin.

Discursul dlui I. Procopiu.

Am citit textul comunicațiunii făcute congresului internațional al presei dela Berlin în ziua de Marți prin dl Ioan Procopiu, deputat, președintele sindicatului ziariștilor din București și directorul »Independenței Române«.

Felicităm cu toată căldura pe dl Ioan Procopiu, simpaticul nostru confrate, și-i mulțumim pentru tactul desăvârșit și pentru energia fină cu care a știut să aducă dreapta

la muncim și să fim una, domni și țărani, după cum ne spune Moise, reprezentantul principiilor bune și problemelor saluate în pieșă.

Eu nu sunt teolog, dar respectez din cea mai bună încredință convingerea mea adevărată Sfetei Scripturii. Și am fost poate singurul, care am dorit moartea, ci îndreptarea celui ce greșise în articolul „Două culturi“ și mi-am și exprimat creștinismul în „Gazeta de Duminecă“, că dl T. își va fi învățătura convenită din polemia provocată de dânsul și va mai lăsa din... ce trebuie să se facă.

Mi-se pare însă, că m'am înșelat în credința mea...

Aș vrea să știu acum ce părere are dl Tășan: trebuiesc critizați domni, ori nu? Ori ară numai dânsul are dreptul să facă acest lucru?

Retracează dânsul ce-a afirmat în cele „Două culturi“, ori se contrazice?! *Tertium non datur.* I doară ne va dovedi tocmai, că e dat și o treia posibilitate!?

Sibiu, 21 Septembrie n. 1908.

Dr. Dionisie Stoica.

noastră cauză înaintea celui mai înalt for al presei universale și suntem fericiți, că prin »Calvarul« nostru tradus în nemțește și utilizat de dl Procopiu, am putut să facem cauzei noastre acest serviciu.

Domnilor și scumpi confrăți!

Când în anul 1895, la congresul internațional al presei, la Bordeaux, eminentul nostru confrate, onorabilul d. W. Singer a definit șinta biroului central al asociațiilor presei, el spunea cu spirit cât și cu justie, că este vorba de a-se înființa un fel de Cruce-roșie literară. Asistența morală a acestei asociațiuni este deci câștigată dinainte pentru război și încercării marelui lupte pe care ziariștii o dau fără încetare pentru libertate și progres.

Numai în temelia acestui titlu delegațiunea presei românești vă cere prin glasul meu, permisiunea de a întreține onorabilul congres asupra unei chestiuni, care de sigur aparține misiunii de care vorbește distinsul nostru președinte.

Într'un răstimp de doi ani abea, după cum reiese dintr'o statistică pe care o pun la dispozițiunea biroului, justiția ungurească a rostit o-sâr de ridicându-se la 124 de ani, șese luni și 27 de zile și de mai mult 80,000 de coroane amenzi. Intre persoanele astfel atinse din nenorocire, ziariștii țin un loc foarte mare. Sunt ziariști nemți, croați, sârbi și români.

Statistica asta arată situațiunea particular de dificilă creiată în Ungaria, de altcum un stat de libertate a gândirii ziarelor naționalităților nemaghiare din regatul ungar. Socot că nu înseamnă a turbura cordialitatea raporturilor, cari trebuie să existe între membrii presei, ci înseamnă a afirma spiritul nostru de solidaritate, de a face urări în favoarea confrăților noștri, pe cari exercităm în sinele lor, în expunerea la asincronia încercării.

Nu propun nici o moțiune, ci în numele delegațiunii românești formulez dorința ca distincții noștri confrăți dela »Asociațiunea presei maghiare« să uzeze de autoritatea lor pentru a face să încete acest regim de excepțiune în Ungaria și să n-i vom fi recunoscători, dacă congresul va considera demersul nostru cu bunăvoință.

Menirea ce v'ați dat, dl-or, este o menire de pace și de concordie și întrunindu-vă fiecare în altă țară, sunteți apostolii activi ai acestei opere de solidaritate și de concordie între popoare, lucru despre care vorbește dânzăzi cancelarul împărăției germane, d. prinț de Bülow, în discursul său la congresul interparlamentar care a avut un răsunet atât de fericit în toată Europa.

Congresul presei va răspunde acestei înalte misiuni dându și sprijinul moral cauzei ziariștilor pe cari mi-am luat voia de a-i semnală simpaticei sale atențiuni.

În virtutea regulamentului congresului, discuțiunea acestui comunicat nu a putut avea loc imediat. Dl Victor Taunay, secretarul comitetului direcțiunii biroului central, a declarat în ședința publică că propozițiile și moțiunile ce a primit vor fi discutate la congresul viitor. Acesta se va întruni probabil la Londra.

Observăm la urmă că ziarul șovinismului unguresc prin excelență, »Bud. Hirl.«, re-

producând după noi știrea despre comunicarea dlui I. Procopiu, spune că ziarele românești nu spun care a fost răspunsul delegațiilor unguri la cuvintele dlui Procopiu. Ele n'au fost și n'au putut să fie nici într'un fel, căci la un discurs rostit cu atâta măsură și întemeiat pe date atât de pozitive singurul răspuns potrivit a fost și acela ales de delegații unguri: tăcerea vinovăției și a rușinii arzătoare!

Mai aflăm din Berlin că ziariștii români veniți pentru a lua parte la congresul presei au adresat MM. LL. Regelui și Reginei României o telegramă de omaj.

M. Sa Regele a răspuns printr'o telegramă de mulțămire dlui I. Procopiu președintele sindicatului ziariștilor din București.

Români la conferința interparlamentară.

Iată încă unele amănunte asupra rolului ce românii au avut la conferința interparlamentară din Berlin.

La congresul interparlamentar din Berlin au luat parte 17 români din regat. Anul acesta ca și în anul trecut, s'a ales tot dl Disescu ca președinte al comitetului român.

Comitetul a fost astfel ales: dl Disescu președinte; dl Alecu Constantinescu, senator, membru; și dl Scariat Lahovari, secretar.

În urma acestel alegeri a avut loc un splendid banchet în onoarea dlui Disescu la care au luat parte toți românii aflați la Berlin. Inițiatorul banchetului a fost deputatul Titu Frumuseanu, dela Târgul-Jiu. Au luat parte: Dna și dl Titu Frumuseanu deputat, Alexandru Constantinescu, vice-președinte al senatului, general Pilat, dna și dl Stefan Popa, deputat în camera ungară, C. Disescu, cu dna I. Panovici, N. Procopiu deputat, Șerban deputat în camera ungară, C. Brediceanu, deputat în camera ungară, Danielescu senator, C. Fotin, fost senator cu dra Irina Fotin, Căpităneanu fost secretar general, V. Filoil deputat, Gollav fost senator cu dra, Gregoriad fost deputat cu dna, Dr. Edwin Baroni deputat cu dra, Iorgandopol fost deputat, Bistrițeanu deputat, Negrescu student în drept în Berlin, Titi T. Constantinescu student în drept, Sbenge student în științele comerciale și Zoldișteanu ziarist (rumun?)

Au toastat pentru dnul Disescu dnii Titu Frumuseanu, Căpităneanu, Procopiu, Constantinescu, Pilat, etc.

Iată textul moțiunii propuse de dl C. Disescu la Congresul interparlamentar din Berlin, moțiune adoptată de congres:

»Considerând că funcționarea eficace a oricărei jurisdicțiuni internaționale depinde de stabilirea principiilor dreptului internațional, de obște recunoscute, conferința își exprimă dorința că M. Sa Țarul Rusiei, luând inițiativa a convocă o nouă conferință la Haga, să facă să se însereze în programul acestei conferințe studiul chestiunilor de drept internațional cari ar putea fi regulate prin convocă i noi, așa cum s'a făcut la ultima conferință, pentru anumite chestiuni relative la dreptul de războiu pe mare și pe uscat, și preparându-se lucrările noiei conferințe să se ia în seamă propunerile făcute de Institutul de drept internațional în această privință.

Precum să știe conferința interparlamentară a adoptat moțiunea.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

FALK IMRE

se pot procura cu plătere în rate

Mare atelier mechanic de reparaturi.

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară.

Cu stimă: Andrei Falk, K o l o z s v á r, și'n str. Deák Ferencz nr. 30.



Situația politică.

Ieșirea sârbilor radicali din partidul naționalităților. — O convorbire cu dl Vasile Goldiș. — Declarațiile dlui I. Russu Șirianu. — Principiile fundamentale ale proiectului Andrassy.

Ieșirea sârbilor radicali din partidul naționalităților.

Toate zărele lansează știrea, că deputații D. Musitzky, I. Manoilovici și J. Mrksici, membri ai partidului radical sârbesc, cari azi încă fac parte și din partidul naționalităților, vor părăsi acest partid.

Știrea se confirmă în convorbirea de mai jos cu dl Visilie Goldiș.

O convorbire cu dl Vasile Goldiș.

În fața situației create de întâmplările zilelor din urmă, un redactor al ziarului nostru s'a adresat dlui Vasile Goldiș pentru a-i cere informații asupra situației politice.

La întrebarea noastră, dacă proiectul de reformă electorală al ministrului Andrassy va ajunge lege, dl Goldiș a răspuns:

— Aceasta încă nu-i sigur, de oare clubul nostru are informația, dată astă-vară și de „Tribuna“, că proiectul dlui Andrassy nu are încă sancțiunea prealabilă a coroanei. Situația de atunci nu s'a schimbat.

Amintindu-i despre știrea anticoaliției adusă de toate zărele ungurești, după cari partidul național va intra într-o coaliție compusă din partidele opozante ungurești, incluziv cel socialist, dl Goldiș ne-a răspuns, că știrea asta e neexactă. Chiar »Népszava«, organul de căpetenie al partidului socialist unguresc, desminte știrea în numărul său de azi. Afacerea se află până acuma încă tot în faza aceia (caracterizată de noi deunăzi într'un articol intitulat: »Lupta pentru votul universal« — N. R.) că toate partidele opozante vor lupta împotriva proiectului ministrului, însă fiecare în mod independent de celelalte partide.

Cu privire la votul plural dl Goldiș a spus:

— Noi vom lupta cu toată energia împotriva lui. Dl ministru de interne, dl Andrassy a declarat că primul ministru al Angliei, cancelarul dl Asquith, s'ar fi declarat pentru votul plural. Să poate că dl Asquith l-a aprobat pe domnul Andrassy dar de sigur numai dintr'o condescendență deoarece să știe că tocmai dl Asquith este cel mai fervent aderent al adevăratului vot universal, formându-l în cuvintele: un om — un vot.

Noi vom porni o luptă energică împotriva reformei guvernului, dacă în general el va dobândi sancțiunea M. Sale. Va fi o luptă mare și inversunată și nu va înceta nici înainte nici după deschiderea camerei. Seria adunărilor de popor urmează și acuma înainte. Slovaci încă țin mâne vre-o 15 adunări de popor. După publicarea proiectului dlui Andrassy va începe însă adevărata luptă, la care vom chema poporul prin numeroase adunări.

Cu privire la știrea că partidul radical sârbesc va fi invitat să iasă din partidul național, d-sa a spus:

— Știrea este adevărată. Atitudinea politică a partidului radical sârbesc este menită să arunce o umbră asupra clubului nostru, care a luptat în mod sincer pentru programul său. Radicalii sârbi n'au luat parte la campania noastră de adunări de popor ținute de noi astă-vară în fața ale-

gătorilor. Ei n'au ținut nici dări de seamă și nici nu au luat parte de doi ani de zile la conferințele clubului național. Să pare că ei se apropie tot mai tare de guvern și mai ales de partidul kossuthist. În fața acestei situații clubul va chibzui, dacă nu este mai potrivit să-i invite ca să părăsească partidul și va lua probabil o hotărâre în acest sens.

Declarațiile dlui Ioan Russu Șirianu.

Redactorul nostru dl Ioan Russu Șirianu care actualmente petrece în București pentru căutarea sănătății sale a fost intervievat de un redactor al ziarului francez din București »La Patrie« și i-a spus între altele următoarele:

»Situația școalelor noastre e mai gravă decât oricând. Este probabil că anul viitor la congresul național bisericesc din Sibiu se va chibzui și hotărârea dacă este practic și util de-a susține școalele. Este în general temere că peste câțiva ani din cele 3000 de școli primare ale noastre, cel puțin a treia parte va fi închisă.

Lupta pentru votul universal va fi dintre luptele cele mai mari ea s'au văzut la noi vre-odată. Țăranii noștri din cele mai multe comitate au fost pregătiți pentru luptă prin sute de adunări în cari li-s'a vorbit de votul universal.

Despre alegerea de patriarh sârbesc dl Russu a spus, că ea poate avea ca urmare denunțarea alianței naționalităților făcută în anul 1905 la Budapesta. Un rău și mai mare, că noul patriarh va sfinți pe preoții ortodoksi unguri pentru parohiile din Senteș, Mișcolț etc. unde avem credincioși maghiarizati.

Principiile fundamentale ale proiectului Andrassy.

Ziarul »Budapesti Napló« afirmă că a isbutit să afle principiile fundamentale ale proiectului de reformă electorală al contelei Andrassy. Iată cari sunt acestea:

Pluralitatea votului.

Tot cetățeanul de 24 de ani împliniți cu știință de carte care nu este pus sub acuză sau condamnat are un vot.

Două voturi va avea oricare cetățean care a absolvit patru clase primare și plătește cel puțin 10 cor. impozite directe către stat.

Trei voturi va avea cine a isprăvit o școală secundară și plătește cel puțin 100 cor. dare directă către stat.

Votul va fi secret la orașe și pe față la sate.

Numărul circumscripțiilor electorale va crește cu 40. Din acest spor jumătate va fi al capitalei. Un mare număr de circumscripții mărunte se va contopi și va fi împărțit din nou. Proiectul referitor la împărțire va fi prezentat camerei mai târziu.

Un nou proiect va cuprinde noua împărțire a municipiilor și comitatelor.

Mișcarea culturală.

Prelegeri populare. Despărțământul VII, Hațeg, al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, va ține în luna Octombrie prelegeri populare cu skiopticonul în următoarele comune:

1. Uricani, în 4 Octombrie a. c. la 10 ore a. m. în școala gr. cat.

2. Merisor, în 11 Octombrie a. c. la 10 ore a. m. în biserica gr. cat.

3. Sălașul de sus, în 18 Octombrie la 10 ore a. m. în biserica gr.-or.

4. Livadia de câmp, în 25 Oct. la 10 ore a. m. în biserica gr.-cat.

Hațeg, la 11 Septembrie 1908. Suciu, directorul desp. Victor Pop, r. despărțământului.

Dl Iorga și noi

O agitație continuă, o învălmășală și în unitate stăpânește azi viața noastră publică. Îndoiala în succesele politice noastre a născut, chemată la lumină de neputința bătrâne a unora, din șovăiala lașe și păcătoasă a altora se pare, că crește.

Colțuri de stâncă răsar pe apa liniștită dată, care avea să ducă corabia mântuirii o mândră corabie, de o înfățișare feciorească, podobită cu alba floare a primăverii, ca unui îndeământ s'o ia cu asalt, pe alții sălineze, »modereze« mersul.

Nu numai atât. În încăperea ei nu se mai acasă nici pacea, nici înțelegerea înțeleasă buna chibzuire; ici un șopot de nemulțumiri, colo o ambiție ce strigă, dincolo un zimbritos; pretutindeni lipsă de orientare...

Aceasta e icoana vieții noastre publice nu mai știm pe cine să ascultăm dintre acei cu toții să cred îndrumătorii firești ai neamului.

Nu eră așa acum 2—3 ani când, mari pe ne încredeam în judecata unui singur, smeriam înaintea superiorității lui recunoscându-l de singură călăuză.

Imprejurările nu sunt altele: când multe simptome avem de apariția unor tineri încă, cu apucături meschine, — simte mai mult lipsa unui judecător.

Acest judecător eră dl Iorga; dar oamă au avut credința, că fără judecător vor căuta un călăuză să-l înalțare, să facă să se călăuzească pe călăuzele d-lui Iorga pe unde umbra ei sunt luate în serioasă.

Ceeace predică dl Iorga acum trei ani și acum. Înțelegând rostul unei oblaștiri unor forme de guvernare cari nu pot fi dezvoltate noastre etnice, ni-a sfătuit să ne preocupăm »succesele« din parlament, căci nu vor fi, ci să căutăm mai mult spre organele temeinică și luminarea poporului prin adunări conferințe.

Timpul dovedește, că nu acei ce în micșoreze persoana politică a dlui Iorga aceste credințe ci dl Iorga avea dreptate.

»Statul servește totdeauna aceluși, ce-l călăuzește« zice d-sa.

Ar fi deci o amăgire a crede, că unguresc așa cum e alcătuit azi ar fi să se îngrijească și de soarta noastră, ori că un popor vocea pe frumoasa Zeiță a dreptății, că tateea e aceia pe care și-o faci. »Nemulțumită pentru a avea vre-o mângăere să și-o singur«.

Ceeace urmărește dl Iorga prin politica României e: a strânge într'o tabără pe toți au la inimă interesul poporului alcătuitor și-i vrea binele, — pentru a se ști apoi sunt dușmanii și cari li-s mijloacele. Când ajunge la atât prin politica noastră, când închege rândurile și, când, în aceste rânduri vladică până la opincă, dela cel de sus cel mai de jos se va și »încațra« și »pece« atunci visul nostru nu va rămânea alintător în orele de noapte.

A spus-o de atâtea ori dl Iorga, că poporul e cel mai blând, cel mai iertător popor. se impune și desnaționalizează prin simpatia, prin înțelegerea sa comunicativă deopotrivă cel supus n'a făcut nici odată politică gresivă. Bucovina la anexarea ei către Austria 1775, era locuită aproape numai de români locuitorii pe vremuri ai ei — precum se vede în tura satelor — erau ruși.

În Ardeal și părțile ungurene români scurs viața lor în aceeași credință și în

tot ce era străin de el nici odată n'a toată silința stăpânilor pe mijloace; tratat cu o născătoare tenacitate iubirea vieții din marginea pădurilor ori largol cu înțelegerea pentru tot ce are natura, pentru cântecul paserilor și zorii di-care-i urăște turma și i mână boulenii cu truda și sudoarea unei munci care ori nu-i se răsplătește; o viață a căre e cuprinsă toată în glasul de jale al Această e *viața sufletească* a poporului masă aceiași de-alungul veacurilor; ea nu abă în împrejurări normale.

ne însă legi cari lovesc chiar această simă a lui; se înmulțesc cărturarii și acei amestecul silit de nevoile vieții pierd cu neamul lor, se desnaționalizează. Alții alții tineri cari urmând 2-3 ani în știn unde e soc. „Petru Maior“, când te arată, cetitorule, căci nu s'ascund, re ei cari n'au avut vre-odată în mână o mănăscă (cei mai mulți din părțile un-când n'avem la baza naționalismului no-cultura națională să nu cântăm sau să vre o soluție, care ne-ar mântui de acea-me și pericol?

ga ne a dat soluția: să nu facem o po-negativa“ de protestare față de guvernele ti, ci o politică „pozitivă“, de organizare, pune asupra celor tângiți, de „izolare to-namai izolați fiind putem și că suntem și rămâne neinfluențați. Un Arahah indic, ce tă credință decât a Nirvanei, a neexistenței, lui, deci nici cea a vre-unii zău, s'ar pe negândite făcându-și cruce, de-ar fi mai lungă vreme într-o biserică de creș-
Pentru un suflet e păgubitor orice amestec. ne ridicată din cultură trebuie să fie inima români pentru a putea rezista oricărei an influențe dezastruoase.

dat de exemplu creștinii Imperiului ro-cari nu s'au resculat, n'au protestat, ci în ile legii s'au sustras dela anumite îndato-ervicii, ocoleau școala precum și biserica și, pentru a ajunge învingători. Deasemenea enii și-au câștigat neatârănarea fără focul și singure puști, fără manifestații de stradă, boicot, prin încunjurarea celor, cari re-au și cărora le zimbea binevoitor statul, *viața sufletească izolată.*

ce popor trebuie să trăiască de sine și ven-este sunt, în mare, normele politice cu pri-noi, ale dlui Iorga cari rezultă din căte-pararințe cu caracter istorico-politic dela de-Munte și din alte scrieri ale d-sale.

toate aceste s'a zis, — de cătră un critic, în multe privinți ne mai având ce pierde s'a rășit cu un „om de omenie“, — că „d-nul n'are înțelegerea convenită pentru prezent“. Mulbură cu astfel de frivolități solemnitatea, un popor se înțelege atât de bine cu sfet-șăi, în grea cumpănă, când cauza impune multă stăpânire de sine și cucernicie, când dă-le-a multe și încrederea mare, când se înțelege izbândă acelorăși idei în straturi duș-șe până aci, — înseamnă a fi, mai mult de-ricare altal, vinovat de păcatul „neînțele-pretentului“. P. Iazmin.

Dela frați.

atriarhul grecesc prigonește ia-pe aromâni. Pe când cercurile ofi-românești dau ca fapt împlinit împă-cu Grecia, din Constantinopol se a-ă că Patriarhul ecumenic e pe cale să prezeze noi măsuri destinate a combate lod energic toate aspirațiunile naționale românilor în Macedonia.

atriarhatul pare hotărât să desfășoare o ne cât mai energică spre a împiedeca România să obție școli și preoți națio-n Turcia.

ară de asta, Patriarhatul are intențiunea combată cu energie propaganda care

tinde să procure adesiuni exarhatului bul-gar, cu atât mai mult cu cât patriarhatul a fost informat că populațiunea din mai multe Provincii a început a se arăta puțin supusă ordinelor mitropolilor, arătându-se chiar foarte nemulțumit contra acestora din urmă.

Din România.

Prințul Bülow despre România. Cu ocaziunea recepțiunii date participanților la congresul ziaristilor în biroul Cancelarului Imperiului German, prințul Bülow a arătat deosebită plăcere ce are văzînd pe repre-zentanții presei române și că și reaminteste cu bucurie șederea sa la București. Prințul s'a interesat apoi de sănătatea Regelui Ca-rol, exprimând călduroasa sa dorință ca lu-minatul Suveran să se însănătoșeze și să trăiască mulți ani pentru fericirea României.

Prințul Ferdinand la manevre. Joi la orele 2 p. m. a sosit în localitate cu automobilul, venind de pe câmpul de manevre, A. S. R. prince-tele Ferdinand și a descins la hotelul Reynor.

Măine dimineață A. S. pleacă la Marfatlar, de unde se va îndrepta spre Biulbiul, spre a parti-cipă la luptele finale de divizie contra divizie.

După amiază va avea loc defilarea trupelor.

Delegații la congresul de geologie. D-nii Em Porumbaru, fost ministru, și G. Lahovari, secretar general al societății geografice române, cari au luat parte la congresul internațional de geografie din Haga, ca delegați ai României s'au reîntors în Capitală.

Internatul fiilor de învățători la Ploiești. Cu începere dela 1 Septembrie a. c. a început să funcționeze în orașul Ploiești, internatul fiilor de învățători, preoți și săteni, care a fost întemeiat de societatea corpului didactic primar din jude-țul Prahova.

Consiliu de miniștri. Alaltăieri după amezai s'a ținut la ministerul de interne, un consiliu de miniștrii sub președinția d-lui Dimitrie Sturdza.

Au luat parte toți miniștrii, afară de dl general Averescu care se află la manevrele din Dobrogea și I. Brătianu care se află în concediu.

Plecarea excursioniștilor turci. Joi la orele 4 jum. a plecat din Capitală, grupul de escursio-niști juni-turci, cari au vizitat țara noastră. Ei și-au întrerupt călătoria pentru a se întoarce mai curând la Constantinopol, deoarece astăzi încep sărbătorile Ramazanului.

O parte din escursioniști a plecat la Viena.

Pedagogia la școlile normale. Ministerul instrucției a înaintat directorilor școlilor nor-male o circulară, cu mai multe întrebări pentru a primi răspunsuri în baza cărora să se cunoască starea învățământului pedagogic și practica di-dactică în școlile normale.

Iată întrebările:

1. Ce pedagogie (herbertiană, etc.) se predă în școala d-voastră?
 2. Ce cărți de pedagogie se întrebuințează.
 3. Să se înainteze o listă a lecțiunilor pre-date anul trecut.
 4. Ce experiențe s'au făcut în cei din urmă 5 ani?
 5. Ce probleme vă preocupă în prezent?
 6. Cum stă biblioteca școlară? Din câte vo-lume se compune? Cari sunt de pedagogie?
 7. Sunt lipsuri în zestrea materialului de întui-ție și de experiență didactică.
 8. Ce cursuri științifice se predau?
 9. Se dictează vre-un curs? Și în acest caz să se înainteze caetele.
 10. Ce măsuri credeți că ar trebui să se ia pentru îndreptarea studiului pedagogiei în cazul când actualul sistem nu îl găsiți bun.
- Răspunsurile se primesc până la 13 Octomvrie.

Din străinătate.

Bulgaria nu răspunde Porței. O notă de protestare a Turciei a fost remisă guvernului bulgar reclamând imediata pre-dare a liniei ferate orientale ocupată de Bul-garia.

Reprezentantul companiei căilor ferate o-rientale a protestat astăzi pentru a doua oară contra ocupațiunei căii ferate, dar n'a primit până acum satisfacțiune dela guver-nul bulgar.

Programul tinerilor turci. Programul oficial al tinerilor turci, a apărut alaltăieri. Punctele principale sunt următoarele: Răs-punderea miniștrilor, o treime a senatului va fi numită de Sultan, iar două treimi se vor alege; dreptul de vot pentru toți oto-manii în vârstă de 20 de ani; dreptul de întru-nire; serviciul militar obligator pentru toți; reorganizarea armatei și marinei; mic-șorarea duratei serviciului militar, reforma contribuțiunilor; o lege a muncitorilor; su-punerea tuturor școlilor sub controlul sta-tului și obligativitatea învățământului limbei turcești în școlile elementare; ridicarea a-griculturii; reforma legii electorale conform programului tinerilor turci.

Asupra conflictului bulgaro-turc. În inter-viewuri acordate ziaristilor, marele vizir și mi-nistru de interne au exprimat speranța că in-cidental Gueshow va fi tranșat peste puține zile.

Ziarele turcești spun că agentul britanic la Sofia a primit ordin să lucreze la aplanarea in-cidentalului.

Mai multe ziare cred că întrevăderea dintre împăratul Francisc Iosif și principele Ferdinand va facilita aplanarea conflictului.

Primul manifest electoral. Dăunăzi a fost afișat primul manifest electoral. Acest manifest e al candidatului Mehmed Kamil și conține 24 de puncte. Iată pe cele mai însemnate:

Nici un impozit nou; dreptul de vot pentru toți cetățenii Imperiului; dreptul de construcțiune liber. Fixarea salariilor miniștrilor la maximum 4000 piaștri a deputaților la 60 piaștri pe zi; în-ființarea unei comisii de funcționari cari să în-lăture nepotismul; o altă comisiune cu acelaș scop pentru regulamente, neobligativitatea serviciului militar pentru toți, dar primirea oricui ca vo-luntar.

Manifestul mai cere o reprezentare proporțio-nală în parlament a națiunilor; limba oficială a discuțiunilor în parlament să fie cea turcă; cu toate acestea să fie permis deputaților a vorbi în limba lor maternă. Reforma justiției prin introdu-cerea codurilor europene; judecarea delictelor de presă și a reclamațiunilor funcționarilor, de cătră tribunalele ordinare. Instituirea unei gărzi națio-nale în Constantinopol, al cărei rol ar fi păzirea constituției.

Manifestul se încheie astfel:

„Alegători, dacă voiți să fiți reprezentați în par-lament în scopul instituirii legilor europene, care nu se va mulțami să spue amin, ci să se stră-duiască a obține mersul înainte, votați pentru mine.“

Șahul refuză să acorde constituția. În urma notel anglo-ruse unele cercuri presupun că șahul va acorda Persiei constituție. O ultimă știre însă, asigură că șahul nu va da constituție Persiei, dacă nu se schimbă situația provinciei Ozerbaidan.

Femeile sub noul regim turcesc. Princi-pele Sabah Eddin a dat o serbare în satul Be-bek de pe malul Bosforului, la care au luat parte și numeroase femei. Principele a ținut cu acest prilej o cuvântare în care a spus că încurând vor câștiga și femeile libertatea, fiindcă libertatea nu împiedică credința mohamedană.

Cuvintele acestea au fost primite cu urale fur-tunoase, femeile au aruncat la tribună flori nu-măroase.

NOUTĂȚI.

ARAD, 26 Septembrie n. 1908.

— **Amintirea episcopului Popea la Academia Română.** Academia română și-a reînscut activitatea Vineri. Prima ședință privată a fost prezidată de d-nul Gr. Tocilescu, care a rostit un discurs de deschidere, aducând tribut de pioase omagii memoriei celor doi academicieni morți în anul acesta: regretatul episcop dela Caransebeș fericitul Nicolae Popea fost membru activ în secțiunea istorică și Ștefan Dem. Greceanu, fost membru de onoare al Academiei.

S'a dat apoi citire unei adrese de recunoștință trimisă de cancelaria episcopiei dela Caransebeș pentru participarea Academiei la funerariile defunctului arhieru și unei scrisori a dlui Paul Greceanu fiul defunctului academician, care în numele familiei mulțumește savantei societăți pentru acelaș motiv.

— **P. C. Sa arhimandritul Filaret Musta,** vicarul episcopesc al diecezei Caransebeșului, după cum se comunică din Budapesta, a fost primit Luni în audiență de ministrul-prezident Wekerle, iar Marți de M. Sa Monarhul, căruia i-a mulțumit pentru distincția de acum doi ani.

— **Cununie.** d-șara Otilia Leményi și d-nul Alimpiu Bacoșiu teolog absolut ne anunță cununia lor, care se va celebra în 4 Octombrie st. n. a. c., la 4 ore p. m. în biserica gr. cat. din Husăumăciș.

— **România la congresul Internațional de geografie.** După cum am anunțat, dl Em. Porumbaru, fost ministru, delegat din partea guvernului român a-i reprezenta la congresul internațional de geografie din Geneva, s'a întors în Bacurești.

Dni Porumbaru, i-s'a făcut o foarte călduroasă primire din partea comitetului de organizare și a congresiștilor, arătând cel mai viu interes pentru țara noastră, din nenorocire prea puțin cunoscută în străinătate. Pentru a face ca străinătatea să aibă cunoștințe mai precise asupra țării noastre, dl Porumbaru a fost însărcinat de M. Sa Regele să distribuie membrilor congresului lucrarea scrisă de dl I. Lshovary în 1906 în franceză și intitulată „La Roumanie”. Membrii congresului au luat toate cele 200 de exemplare pe care dl Porumbaru le adusese, așa că a fost nevoit să ceară telegrafic să-i se trimită încă 20 de bucăți.

Congresiștii au fost foarte satisfăcuți de a găsi în această lucrare principalele date asupra României.

— **Alt proces al „Gazetel”.** Nici n'a trecut bine o săptămână — scrie „Gazeta” — de când s'a pertractat ultimul nostru proces de presă, și iar stăm în fața unui nou proces. Altfăeri s'a înmănat redactorului nostru responsabil actul de acuzațiune lansat de procurorul din Târgu-Mureșului pentru reproducerea unui alt articol al poetului Björnson apărut în Nrul 39 din 19 Februarie (3 Martie) a. c. sub titlul „Un nou articol al lui Björnson”. În contra actului de acuzare redactorul nostru va înainta în timpul procesului de lege excepțiunile sale la senatul de acuză dela tribunalul din Târgu-Mureșului.

— **Principesa Elena Cuza.** Principesa Elena Cuza, văduva primului domnitor al României, își sfârșește bătrânețele la Piatra-N.

Retrasă în vila ei albă și cochetă, de sub poalele muntelui Cozla, lângă parcul orașului, bătrâna domniță nu iese niciodată și nu primește pe nimeni. Singura ei distracție sunt lungile lecturi și dama ei de companie nu are altă ocupație decât aceea de a o ține în curent cu noutățile literare și științifice.

Voise într-o vreme domnița să părăsească țara și să se fixeze în străinătate, la Geneva, în El-

veția. Hotărârea părea definitivă și în acest scop, a vândut prima vilă, pe care și-o construise în Piatra-N. Dragostea de țară a fost însă mai puternică decât își închipuia dansa și după câțiva timp, s'a refors în patrie, stabilindu-se tot în liniștitul oraș, pe care-l părăsise într'un moment de desnadejde.

E ultima dragoste a acestui suflet nobil și mare, care nu mai trăește decât cu amintirile trecutului.

— **Uitare de sine.** Sub acest titlu citim în „Libertatea” că preotul rom. ortodox Teodor Pușcaș, din comuna Bodia, a ieșit în ornate bisericesti, sub poarta de triumf ridicată de direcția comunală cu „Isten hozott”, întru întâmpinarea episcopului ungar reformat din Cluj. Numitul „Puskás” și-a scos poporul și l-a înșiruit pe marginea drumului, iar el, preotul, a salutat pe episcopul reformat în limba ungurească.

„Isten hozott”, iar noi îți zicem românește: Dumnezeu să te ducă din mijlocul nostru, părinte!

— **Logodnă.** Dnul Ioan Albon funcționar la „Bihoresna” s'a logodit cu d-șoara Valeria Baba din Mociar. Dnul Albon și a răscumpărat anunțurile cu 12 cor. date fondului orfanilor în Blaj.

— **Din fundul Moldovei.** (Bucovina) i se scrie „Buciumului” revistă națională ce apare de curând în Câmpulungul moldovenesc: „Comuna noastră a contribuit la fondul iubilar pentru sprijinirea șoarelor dela gimnaziul din Câmpulung cu 1000 cor. și deosebit a mai creat din incidentul iubileului de 60 de ani de domnie a M. Sale împăratului și un fond iubilar local de 1000 cor. anume pentru sprijinirea copiilor sărmani dela școalele populare de aici. În anul școlar trecut am avut trei școlari la gimnaziul din Câmpulung și trei școlari la școala de meserii din Câmpulung ș. a. la cursul dulgherilor, cari toți au absolvat bine cursul, și pentru anul școlar 1908/9 se pregătește iarăș vre-o 3 băieți să vie din nou la gimnaziu și vre-o 2 băieți la școala de lemnărit ș. a. la cercetarea cursului de zidărie în Câmpulung. Iubirea de școală se cunoaște în fundul Moldovei și din aceea că pe lângă o școală de 5 clase și una de 2 clase ce există dejă, se mai deschide la 1 amnă încă o școală de 2 sau 3 clase în partea de jos a statului.

— **Dna Elena Teodorini în Italia.** Ziarul „Comoedia” scrie în numărul său cel mai recent relativ la doamna Teodorini, marea noastră cântărea.

„A fi elev al d-nei Teodorini est un titlu de glorie și e cheia de aur care deschide porțile tuturor teatrelor, deoarece marea artistă a lăsat în cariera italiană o amintire neștearsă despre arta sa minunată și despre incomparabilul său talent de tragediană lirică”.

— **În amintirea doamnei Oltea,** mama lui Ștefan cel Mare, Regele Carol a semnat decretul, prin care se hotărăște ca școala secundară de fete gradul al II-lea din Iași să poarte pe viitor numele de „Școala secundară Doamna Oltea”.

— **Starea de asediu în Buenos-Aires.** Ziarul Nacion publică o depeșă din Asoption (Paraguay), anunțând că s'a proclamat starea de asediu până la 30 Noemvrie din cauză că s'a descoperit o conspirațiune. S'au arestat mai mulți indivizi suspecti. Orașul este liniștit.

— **Accident de tren.** Trenul de marfă care venea ieri dela Budapesta spre Ersekújvár s'a ciocnit în gara din Rákospalota cu un tren de marfă. 40 de vagoane au fost sfărimate. Mașinistul și conductorul de postă au fost răniți. Din plicina ciocnii il expresul Orient a plecat cu întârziere din Budapesta.

— **Ciuma în America.** Ciuma bubonică a izbucnit din nou la Caracas. Sunt multe cazuri mortale.

— **Holera într'o școală militară rusească.** În școala de războiu a infanteriei din Petersburg 29 elevi au căzut bolnavi de holera noaptea trecută. Doi au și murit.

— **Inebunirea unei mari artiste.** Cietară a operei imperiale din Berlin stinn, a inebunit. Medicii socotesc că vor izbuti să o lecuiască în curând.

— **Sănătatea țarinei.** Jurnalele spun că țarina nefiind complet restabilită, iarna aceasta sau pe coasta de Azur sau în insula Wigt din Anglia.

— **Părul cărunț își redobândește** primitivă primitivă prin apa „Arabi” nu-i o vâpșea, nu murdărește și se aplică simplu.

O sticlă 5 cor. De vânzare exclusiv la Wachsmann Jenő és Tsa drogherie

Economie.

Budapesta, 26 Septembrie

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate

Grâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	22.78
Săcară pe Oct.	18.64
Cucuruz pe Maiu	14.62
Ovăș pe Oct.	16.06

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost:

Grâu nou	
De Tisa	22 K. 80—23
Din comitatul Albel	22 > 60—23
De Pesta	22 > 60—23
Bănățenesc	22 > 80—23
De Bacica	22 > 80—23
Săcară	18 > 70—18
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15 > 75—15
„ de cvalitatea II.	15 > 40—15
Ovăș de „ I.	16 > 40—16
„ „ „ II.	15 > 80—16
Cucuruz vechiu	16 > 60—16
„ nou	— — — —

Felurimi.

— **Un nou sistem de a ne exprima** profesor de universitate american a inventat un sistem în vorbire și în scriere, grație călificativele vor fi înlocuite cu cifre. Așa în loc să zici: Afară este cam frig, zici: este frig 25, iar în loc de: afară este frig zici: afară este frig 75. Cifrele care grade de comparație sunt fixate dela 0

— **Anul copșilor.** La 11 Septembrie și Copșii (creștini din Egipt) încep anul luna Mascarem: Prin urmare era lor vre-o opt ani după a noastră. Era lor rit-o Iulus Africanus și s'a întrebuită creștinii din Egipt, iar în veacul al IV-lea și cel din Abisinia. Inceputul erei noastre șit cu cinci sau șapte ani, al lor cu trei sau cincisprezece și anume în mai multe Lunile lor au câte 30 de zile; în anul adăugesc 6 zile, în ceilalți 5, la sfârșit. Sunt la ei acela cari împărții prin 4 și 3.

— **Prototipul lui Robinson.** S'a creștina că Defoe a scris pe Robinson după întâmplările marinarului englez A. Un critic englez însă a descoperit că spaniol Garcilaso dela Vega a scris o niadă cu 35 de ani înainte de Defoe. Eroul acestuia e Pedor Serrano, care necarea corăbiei sale, a stat 7 ani pe o foarte mică. În cei din urmă 4 ani, a stat cu alt naufragiat. Pe Serrano, la frământ primit Carol al V-lea și i-a făcut o pen-

Poșta Administrației.

Dlui A. R. Rîșior. Noi epistoala D-șii trimis-o la proprietarul moșiei. Îți va răsp-

Redactor responsabil Constantin Ștefan
Editor proprietar George Nichilă